

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Co je benchmarking knihoven a jak ho využít pro zlepšování?

Vít Richter

Národní knihovna ČR

vit.richter@nkp.cz

31. 05. 2024

Hlavní témata

- Jak a proč hodnotit knihovny?
- Co je benchmarking?
- Projekt Benchmarking knihoven
- Příklad srovnání výkonů knihoven: Český Těšín, Klatovy, Hodonín, Kutná Hora, Litvínov, Šumperk, Uherské Hradiště, Vsetín – rok 2022
- K čemu je benchmarking užitečný
- Jak nakládat s údaji získanými z benchmarkingu

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Proč se zabývat hodnocením činnosti knihoven

Zřizovatel knihovny

- Zdůvodnění požadavků na rozpočet
- Efektivita vynaložených prostředků
- Snižování nákladů
- Snižování počtu pracovníků
- Financování rozvoje knihovny

Uživatelé

- Větší rozsah služeb
- Lepší kvalitu služeb

Proč se zabývat hodnocením činnosti knihoven

Zřizovatel knihovny

- Zdůvodnění požadavků na rozpočet
- Efektivita vynaložených prostředků
- Snižování nákladů
- Snižování počtu pracovníků
- Financování rozvoje knihovny

Uživatelé

- Větší rozsah služeb
- Lepší kvalitu služeb

Jak prokázat svou efektivnost?

- S kým se srovnávat?
- Jak měřit kvalitu svých služeb?

Ziskovost ↔ hospodárnost

- Problém vstupů a výstupů
 - Vstup = finanční prostředky
 - Výstup = služby = nepeněžní plnění = bezplatnost
- **Různorodost výstupů a služeb bez jednotného měřítka**
 - výpůjčky
 - vzdělávání, akce
 - návštěvy fyzické
 - návštěvy internetové stránky

Metody hodnocení činnosti knihoven

- Statistika knihoven
- Standard veřejných knihovnických a informačních služeb
- Efektivnost knihoven – ROI: Return on Investment
- Využití metody Mystery Shopping pro hodnocení knihoven
- **Benchmarking – vzájemné porovnávání mezi knihovnami**

Roční výkaz o knihovně
30. srpna 2014

Ministerstvo kultury České republiky
Kult (MK) 12-01

Forma: Tabulka

Podle: 1. Účel: Informační služby

Podle: 2. Účel: Kultura

Podle: 3. Účel: Vzdělávání

Podle: 4. Účel: Ostatní

Podle: 5. Účel: Ostatní

Podle: 6. Účel: Ostatní

Podle: 7. Účel: Ostatní

Podle: 8. Účel: Ostatní

Podle: 9. Účel: Ostatní

Podle: 10. Účel: Ostatní

Podle: 11. Účel: Ostatní

Podle: 12. Účel: Ostatní

Podle: 13. Účel: Ostatní

Podle: 14. Účel: Ostatní

Podle: 15. Účel: Ostatní

Podle: 16. Účel: Ostatní

Podle: 17. Účel: Ostatní

Podle: 18. Účel: Ostatní

Podle: 19. Účel: Ostatní

Podle: 20. Účel: Ostatní

Podle: 21. Účel: Ostatní

Podle: 22. Účel: Ostatní

Podle: 23. Účel: Ostatní

Podle: 24. Účel: Ostatní

Podle: 25. Účel: Ostatní

Podle: 26. Účel: Ostatní

Podle: 27. Účel: Ostatní

Podle: 28. Účel: Ostatní

Podle: 29. Účel: Ostatní

Podle: 30. Účel: Ostatní

Podle: 31. Účel: Ostatní

Podle: 32. Účel: Ostatní

Podle: 33. Účel: Ostatní

Podle: 34. Účel: Ostatní

Podle: 35. Účel: Ostatní

Podle: 36. Účel: Ostatní

Podle: 37. Účel: Ostatní

Podle: 38. Účel: Ostatní

Podle: 39. Účel: Ostatní

Podle: 40. Účel: Ostatní

Podle: 41. Účel: Ostatní

Podle: 42. Účel: Ostatní

Podle: 43. Účel: Ostatní

Podle: 44. Účel: Ostatní

Podle: 45. Účel: Ostatní

Podle: 46. Účel: Ostatní

Podle: 47. Účel: Ostatní

Podle: 48. Účel: Ostatní

Podle: 49. Účel: Ostatní

Podle: 50. Účel: Ostatní

Podle: 51. Účel: Ostatní

Podle: 52. Účel: Ostatní

Podle: 53. Účel: Ostatní

Podle: 54. Účel: Ostatní

Podle: 55. Účel: Ostatní

Podle: 56. Účel: Ostatní

Podle: 57. Účel: Ostatní

Podle: 58. Účel: Ostatní

Podle: 59. Účel: Ostatní

Podle: 60. Účel: Ostatní

Podle: 61. Účel: Ostatní

Podle: 62. Účel: Ostatní

Podle: 63. Účel: Ostatní

Podle: 64. Účel: Ostatní

Podle: 65. Účel: Ostatní

Podle: 66. Účel: Ostatní

Podle: 67. Účel: Ostatní

Podle: 68. Účel: Ostatní

Podle: 69. Účel: Ostatní

Podle: 70. Účel: Ostatní

Podle: 71. Účel: Ostatní

Podle: 72. Účel: Ostatní

Podle: 73. Účel: Ostatní

Podle: 74. Účel: Ostatní

Podle: 75. Účel: Ostatní

Podle: 76. Účel: Ostatní

Podle: 77. Účel: Ostatní

Podle: 78. Účel: Ostatní

Podle: 79. Účel: Ostatní

Podle: 80. Účel: Ostatní

Podle: 81. Účel: Ostatní

Podle: 82. Účel: Ostatní

Podle: 83. Účel: Ostatní

Podle: 84. Účel: Ostatní

Podle: 85. Účel: Ostatní

Podle: 86. Účel: Ostatní

Podle: 87. Účel: Ostatní

Podle: 88. Účel: Ostatní

Podle: 89. Účel: Ostatní

Podle: 90. Účel: Ostatní

Podle: 91. Účel: Ostatní

Podle: 92. Účel: Ostatní

Podle: 93. Účel: Ostatní

Podle: 94. Účel: Ostatní

Podle: 95. Účel: Ostatní

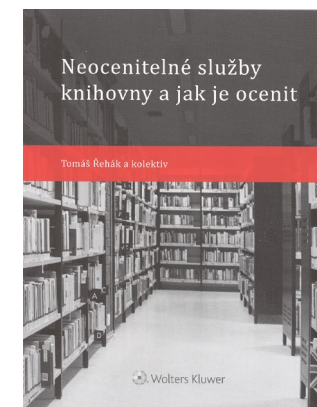
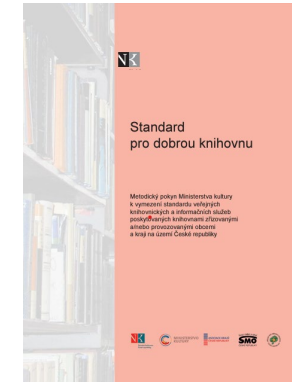
Podle: 96. Účel: Ostatní

Podle: 97. Účel: Ostatní

Podle: 98. Účel: Ostatní

Podle: 99. Účel: Ostatní

Podle: 100. Účel: Ostatní

Co je benchmarking?

Nástroj strategického managementu, poprvé využila firma Xerox na počátku 80. let 20. století. Jedná se o nepřetržitý a systematický proces.

- 1. Zjištění pozice společnosti na trhu:** Porovnání činností firmy a identifikace jejích silných a slabých stránek.
- 2. Srovnání s konkurencí:** Zjištění, jak konkurence zajišťuje svůj podíl na trhu a kvantifikace jejích předností a nedostatků.
- 3. Definice faktorů úspěchu:** Na základě informací od vlastní společnosti i konkurentů se stanovují faktory úspěchu.
- 4. Napodobení nebo modifikace předností konkurence:** Pokus o získání převahy nad konkurenty a využití znalostí a předností společnosti.
- 5. Opakování těchto kroků:** Nepřetržité sledování a zlepšování.

5 kroků benchmarkingu knihoven

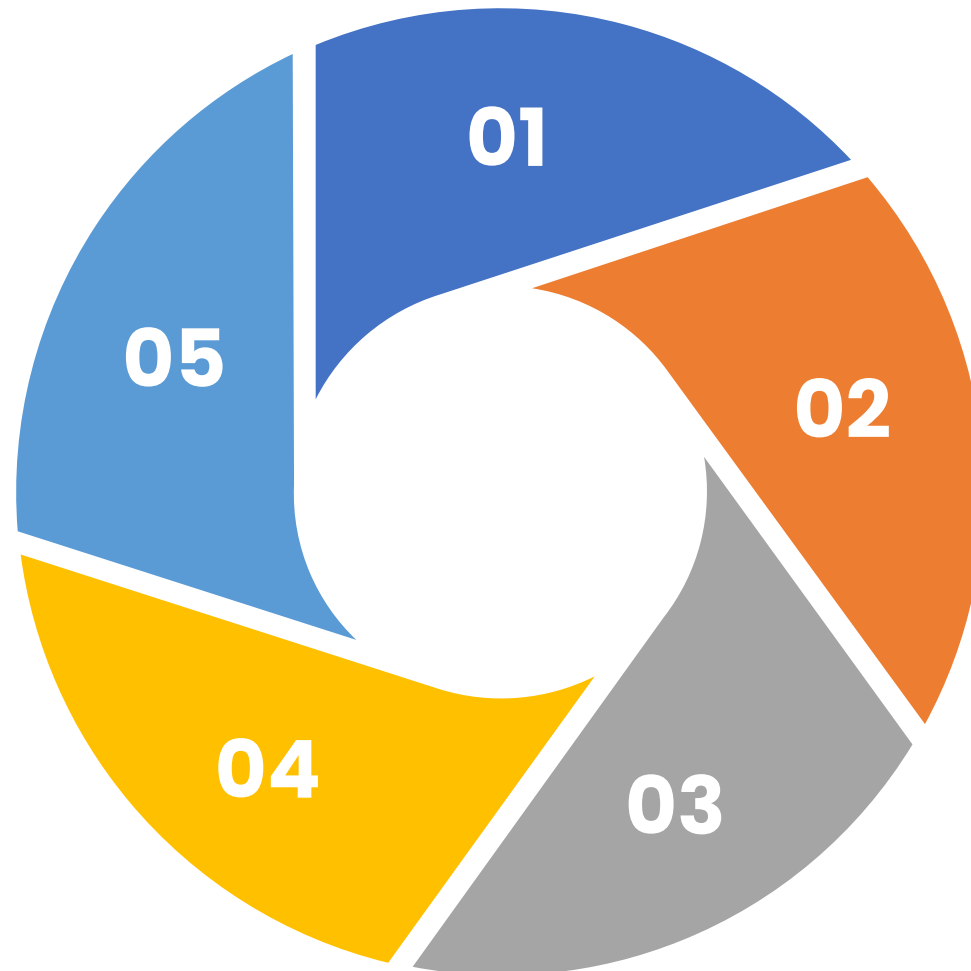
Průběžné hodnocení činnosti knihovny

MĚŘÍME VÝSLEDKY

.Opětné hodnocení vlastní činnosti, měříme dosažené výsledky

UČÍME SE OD NEJLEPŠÍHO

Napodobení vynikajících výsledků, změna postupů a využití zkušeností.

ANALÝZA KNIHOVNY

Analýza činnosti knihovny, využití statistických dat, financování knihovny, analýza faktorů, které ovlivňují služby.

KNIHOVNY KE SROVNÁNÍ

Vyhledat knihovny podobné velikosti a s obdobnou strukturou činnosti a služeb

SROVNÁNÍ ČINNOSTI

Srovnání činnosti knihoven, nalezení knihovny s nejlepšími výkony, silné a slabé stránky.

5 kroků benchmarkingu

Průběžné hodnocení činnosti knihovny

MĚŘÍME VÝSLEDKY

.Opětné hodnocení vlastní činnosti, měříme dosažené výsledky.

UČÍME SE OD NEJLEPŠÍHO

Napodobení vynikajících výsledků, změna postupů a využití zkušeností.

ANALÝZA KNIHOVNY

Analýza činnosti knihovny, využití statistických dat, financování knihovny, analýza faktorů, které ovlivňují služby.

KNIHOVNY KE SROVNÁNÍ

Vyhledat knihovny podobné velikosti a s obdobnou strukturou činnosti a služeb

SROVNÁNÍ ČINNOSTI

Srovnání činnosti knihoven, nalezení knihovny s nejlepšími výkony.

Základní údaje o projektu

- Zahájení projektu – 2005 – Národní knihovna ČR, spolupráce s NIPOS
- Rok 2012 – do projektu vstupují slovenské knihovny
- **Vytvoření databáze pro analýzu dat pro analýzu statistických dat**
- Kategorizace knihoven
- Výběr indikátorů pro vzájemné porovnávání, definice
- Metodika srovnávání výkonů knihoven
- Spolupracuje cca 500 knihoven – krajské, městské, obecní + knihovny SR
- Elektronická konference MERENI, semináře, workshopy, metodická pomoc
- **Rok 2023 NIPOS vytvoření nového systému – propojení s databází statistiky, zkušební provoz**

Benchmarking knihoven

Přihlašovací jméno Přihlašovací jméno Heslo Heslo [Přihlásit](#)

[Při ztrátě hesla klikněte zde](#)

Pokud nemáte přiděleno heslo [vyplňte krátký formulář](#)

[Vstoupit anonymně](#)

Anonymní přístup je zatím v testovací verzi. Data nezahrnují všechny šetřené knihovny výkazem Kult (MK) 12-01, neshodují se s oficiální statistikou NIPOS a nejsou určena ke zveřejnění!

Provozuje NIPOS ve spolupráci s Národní knihovnou.

Národní informační a poradenské středisko pro kulturu **NIPOS** **NK** **SNK**

Základní údaje o projektu

- Zahájení projektu – 2005 – Národní knihovna ČR, spolupráce s NIPOS
- Rok 2012 – do projektu vstupují slovenské knihovny
- **Vytvoření databáze pro analýzu dat statistických dat**
- Kategorizace knihoven
- Výběr indikátorů pro vzájemné porovnávání, definice
- Metodika srovnávání výkonů knihoven
- Spolupracuje cca 500 knihoven – krajské, městské, obecní + knihovny SR
- Elektronická konference MERENI, semináře, workshopy, metodická pomoc
- **Rok 2023 NIPOS vytvoření nového systému – propojení s databází statistiky, zkušební provoz**

Co umožňuje databáze

- Výpočet výkonových indikátorů z vložených statistických dat
- **Přepočítání na obyvatele, návštěvníka, registrovaného uživatele**
- Výběr dat podle kategorie knihovny
- Zjištění minimálních, průměrných a maximálních hodnot indikátorů pro jednotlivé kategorie knihoven + hodnota mediánu
- Vzájemné porovnávání výkonových indikátorů až 8 vybraných knihoven
- Sledování trendů jednotlivých indikátorů
- Porovnávání s celostátními průměry
- Přepočítání finančních údajů – Kč a EUR

Kategorizace knihoven

Komu je benchmarking určen?

- Benchmarking je otevřen všem veřejným knihovnám
- Největší přínos může mít ve větších knihovnách
- **Podmínka:** schopnost poskytnout kompletní data pro srovnávání (zejména ekonomická)

Srovnáváme knihovny v různé velikosti

Krajské knihovny bez městské funkce
Krajské knihovny s městskou funkcí
Do 1000 obyvatel
Od 1001 do 3000 obyvatel
Od 3001 do 5000 obyvatel
Od 5001 do 10000 obyvatel
Od 10001 do 20000 obyvatel
Od 20001 do 40000 obyvatel
Více než 40000 obyvateli

Vycházíme z předpokladu, že knihovny působící v obci s určitým počtem obyvatel poskytují obdobné služby.

Údaje nezbytné pro benchmarking

- **Statistické údaje z výkazu KULT**
 - Ekonomické údaje
- **Údaje neuváděné ve výkazu KULT**
 - Počet dětí do 15 let v obci/městě
 - Celkové výdaje obce/města v roce
 - Výpočet roční provozní doby
- **Dotazník k elektronickým službám**
- **Doplňující údaje**

Doplňující údaje – doplňují kontext činnosti knihovny

- Typ organizace (právní forma)
- Knihovna je pověřená výkonem RF (ano/ne)
- Počet poboček knihovny a dalších pracovišť celkem
- Velikost obsluhované populace
- Vzdělávací zařízení v místě
 - Mateřská škola a podobná zařízení
 - Základní škola
 - Střední škola
 - Vysoká škola
 - Jiná vzdělávací zařízení
- Provozní doba - pobočky
- Registrační poplatek (dospělí/děti)
- Typy služeb
- Čtenářský klub (ano /ne)
 - Klub pro-náctileté (ano /ne)
 - Klub pro děti do 6 let (ano /ne)
 - Knihovna věcí (ano/ne)
 - Informační centrum (ano /ne)
 - Jiné (dílno, kino, individuální studovny...)
- Počet dobrovolníků + hodin
- Využití služeb formou outsourcingu (ano/ne)

Využíváme 45 indikátorů

Využití, služby

I. Podmínky pro činnost knihovny

1. Knihovní fond na 1000 obyvatel
2. % obnovy knižního fondu
3. Přírůstky na 1000 obyvatel
4. Periodika na 1000 obyvatel
5. Internetové stanice na 1000 obyvatel
6. Plocha knihovny pro uživatele v m2 na 1000 obyvatel
7. Studijní místa na 1000 obyvatel
8. Pracovníci na 1000 obyvatel
9. Pracovníci na 1000 registrovaných čtenářů
10. Pracovníci na 1000 návštěvníků
11. Roční provozní doba na 1000 obyvatel
12. % roční provozní doby z celkové kapacity
13. Počet hodin pro veřejnost týdně
14. % výdajů na knihovnu z celkových výdajů zřizovatele

Nabídka

II. Uživatelé, služby

15. Registrovaní čtenáři - % z obsluhované populace
16. Registrovaní čtenáři do 15 let - % z obsluhované populace mládeže do 15 let
17. Počet návštěv na jednoho obyvatele
18. Počet návštěv na 1 provozní hodinu
19. Počet virtuálních návštěv na obyvatele
20. % návštěvníků internetu z celkového počtu návštěvníků
21. Počet (absenčních) výpůjček na obyvatele
22. Počet výpůjček na registrovaného čtenáře
23. Obrat knihovního fondu
24. Kulturní a vzdělávací akce na 1000 obyvatel
25. Internetové služby
26. Kladně vyřízené požadavky MVS na 100 reg. uživatelů
27. % návštěvníků fyzických kulturních a vzdělávacích akcí
28. % návštěvníků online kulturních a vzdělávacích akcí
29. Výpůjčky beletrie pro dospělé/reg. uživatel
30. Výpůjčky naučné literatury pro dospělé/dospěl reg. uživatel
31. Výpůjčky beletrie pro děti/uživatel
32. Výpůjčky naučné literatury pro děti/uživatel
33. Výpůjčky periodik/uživatel
34. E-výpůjčky/reg. uživatel

III. Financování, výdaje, efektivita

35. Provozní výdaje na 1 návštěvu
36. Celkové provozní náklady v přepočtu/obyvatele
37. Náklady na pořízení knihovního fondu (tradiční dokumenty)/obyvatel
38. Náklady na nákup licencí na el. inf. zdroje/obyvatel
39. Náklady na pořízení knihovního fondu (tradiční dokumenty)/výpůjčka
40. % čistých provozních nákladů
41. % nákladů na pořízení knihovního fondu
42. % osobních nákladů z celkových provozních nákladů
43. % získaných dotací a grantů
44. % vlastních příjmů na celkovém rozpočtu
45. Investiční výdaje na 1000 obyvatel

Financování, efektivita

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Výběr knihoven pro srovnání

Benchmarking v2.0 - Vyhodnocování výkonu a kvality činnosti knihoven metodou benchmarkingu
Provozuje Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, Praha

Ke schválení Zapojené knihovny **Srovnávání** Standardy Trendy Celkové trendy O projektu Nipos MK (Admin) - Odhlásit

Rok: 2022 Typ knihovny: městské a obecní knihovny Obsluhovaná populace: 20 001 - 40 000 obyvatel

Územní členění: Celá ČR Měna: Kč Aktivní knihovny: Aktivní

ZOBRAZIT Vyčistit filtr

Nastavení souhlasu

Filtrovaných subjektů: 32 z celkem 505 zpravodajských jednotek

Zobrazit porovnání Zobrazit grafy Export dat

- Subjekt č. 1 Český Těšín: Městská knihovna Český Těšín (24 531)
- Subjekt č. 2 -- vyberte --
- Subjekt č. 3 -- vyberte --
- Subjekt č. 4 Blansko: Městská knihovna Blansko (21 001)
- Subjekt č. 5 Bohumín: K3 Bohumín, příspěvková organizace - středisko KNIHOVNA (21 663)
- Subjekt č. 6 Břeclav: Městská knihovna Břeclav (23 782)
- Subjekt č. 7 Česká Lípa: Městská knihovna Česká Lípa, p.o. (39 040)
- Subjekt č. 8 Český Těšín: Městská knihovna Český Těšín (24 531)
- Hodonín: Městská knihovna Hodonín (24 840)
- Cheb: Městská knihovna v Chebu (34 664)
- Jindřichův Hradec: Městská knihovna Jindřichův Hradec (21 474)
- Klatovy: Městská knihovna Klatovy (22 140)
- Kolín: Městská knihovna Kolín (29 385)
- Kopřivnice: Městská knihovna Kopřivnice (21 279)
- Kroměříž: Knihovna Kroměřížska - p.o. (29 220)
- Kutná Hora: Knihovna Kutná Hora (22 177)
- Litoměřice: Knihovna Karla Hynka Máchy v Litoměřicích (24 109)
- Litvínov: Městská knihovna Litvínov (24 412)
- Náchod: Městská knihovna Náchod, o.p.s. (21 955)
- Nový Jičín: Městská knihovna Nový Jičín (24 087)
- Orlová: Městská knihovna Orlová, příspěvková organizace (29 056)

I. Podmínky pro činnost knihovny	Český Těšín: Městská knihovna Český Těšín (24 531)	Hodonín: Městská knihovna Hodonín (24 840)	Klatovy: Městská knihovna Klatovy (22 140)	Kutná Hora: Knihovna Kutná Hora (22 177)	Litvínov: Městská knihovna Litvínov (24 412)	Masaryka Šumperk, příspěvková organizace (24 933)	Orlová: Městská knihovna T. G. Masaryka Bedřicha Beneše Buchlova (25 748)	Vsetín: Masarykova veřejná knihovna Vsetín, příspěvková organizace (26 419)	minimum	průměr	medián	maximum
1. Objem knihovního fondu na 1000 obyvatel (data)	3 794,26	5 625,12	4 212,51	3 753,62	3 005,08	3 233,83	6 235,71	3 469,21	360,25	3 869,63	3 671,84	7 232,82
2. % obnovy knižního fondu (data)	2,90	2,99	4,84	5,70	3,85	3,58	3,39	4,60	2,00	4,44	4,26	8,39
3. Objem přírůstků na 1000 obyvatel (data)	110,02	168,32	204,07	213,83	115,76	115,79	211,16	159,73	30,21	163,74	158,87	327,51

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Výběr knihoven pro srovnání

Benchmarking v2.0 - Vyhodnocování výkonu a kvality činnosti knihoven metodou benchmarkingu
Provozuje Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, Praha

Ke schválení Zapojené knihovny **Srovnávání** Standardy Trendy Celkové trendy O projektu Nipos MK (Admin) - Odhlásit

Rok: 2022 Typ knihovny: městské a obecní knihovny Obsluhovaná populace: 20 001 - 40 000 obyvatel

Územní členění: Celá CR Měna: Kč Aktivní knihovny: Aktivní

ZOBRAZIT Vyčistit filtr

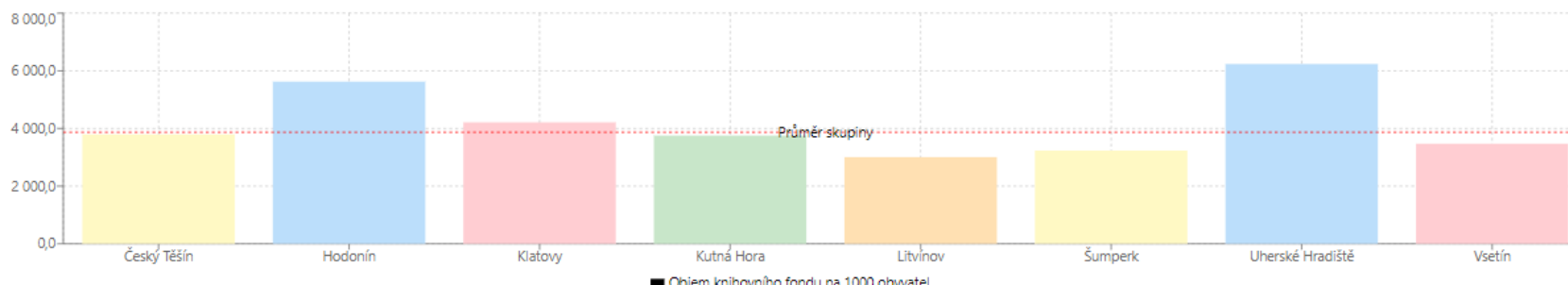
Nastavení souhlasu

Filtrovaných subjektů: 32 z celkem 505 zpravodajských jednotek

Zobrazit porovnání Zobrazit grafy Export dat

- Subjekt č. 1 Český Těšín: Městská knihovna Český Těšín (24 531)
- Subjekt č. 2 Hodonín: Městská knihovna Hodonín (24 840)
- Subjekt č. 3 Klatovy: Městská knihovna Klatovy (22 140)
- Subjekt č. 4 Kutná Hora: Knihovna Kutná Hora (22 177)
- Subjekt č. 5 Litvínov: Městská knihovna Litvínov (24 412)
- Subjekt č. 6 Šumperk: Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk, příspěvková organizace (24 933)
- Subjekt č. 7 Uherské Hradiště: Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana (25 748)
- Subjekt č. 8 Vsetín: Masarykova veřejná knihovna Vsetín, příspěvková organizace (26 419)

I. Podmínky pro činnost knihovny	Český Těšín: Městská knihovna Český Těšín (24 531)	Hodonín: Městská knihovna Hodonín (24 840)	Klatovy: Městská knihovna Klatovy (22 140)	Kutná Hora: Knihovna Kutná Hora (22 177)	Litvínov: Městská knihovna Litvínov (24 412)	Šumperk: Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk, příspěvková organizace (24 933)	Uherské Hradiště: Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana (25 748)	Vsetín: Masarykova veřejná knihovna Vsetín, příspěvková organizace (26 419)	minimum	průměr	medián	maximum	Celostátní průměr CZ
1. Objem knihovního fondu na 1000 obyvatel (data)	3 794,26	5 625,12	4 212,51	3 753,62	3 005,08	3 233,83	6 235,71	3 469,21	360,25	3 869,63	3 671,84	7 232,82	3 491,61

Základní údaje o porovnávaných knihovnách

	Populace	RF	Pobočky	Vzdělávací zařízení	Outsourcing	Dobrovolníci	Poplatky	Čtenářský klub	Klub náctiletí	Klub do 6 let	Knihovna věcí	Infocentrum	Jiné zařízení
Český Těšín	24 531	Ne	5	38	Ne		200/100/50	Ano		Ano		Ano	Kavárna Avion, Společenské centrum
Klatovy	22 140	Ano	1	23	Ne	2	120/60						Refektář akce, porady
Hodonín	24 840	Ano	1	27	Ne		150/70/40	Ano	Ano	Ano			Ano
Kutná Hora	22 177	Ano	3	24	Ne		200/100/60			Ano	Ano		Kavárna, indiv. studovny
Litvínov	24 412	Ne	1	20	Ne	16	200/150/70	Ano	Ano	Ano			
Uherské Hradiště	25 748	Ano	6	43	Ano úklid		200/100/50						
Šumperk	24 933	Ano	1	25	Ano mzdová účetní		150/80/60		Ano				Kavárna, dvorek
Vsetín	26 419	Ano	3	29	Ano úklid, docházkový sys.	2	200/100/50			Ano	Ano	Ano	

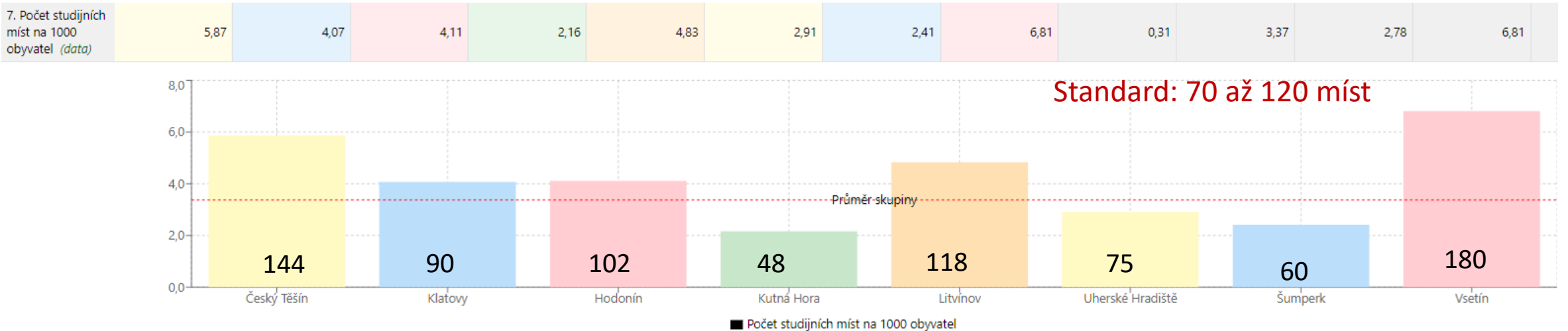
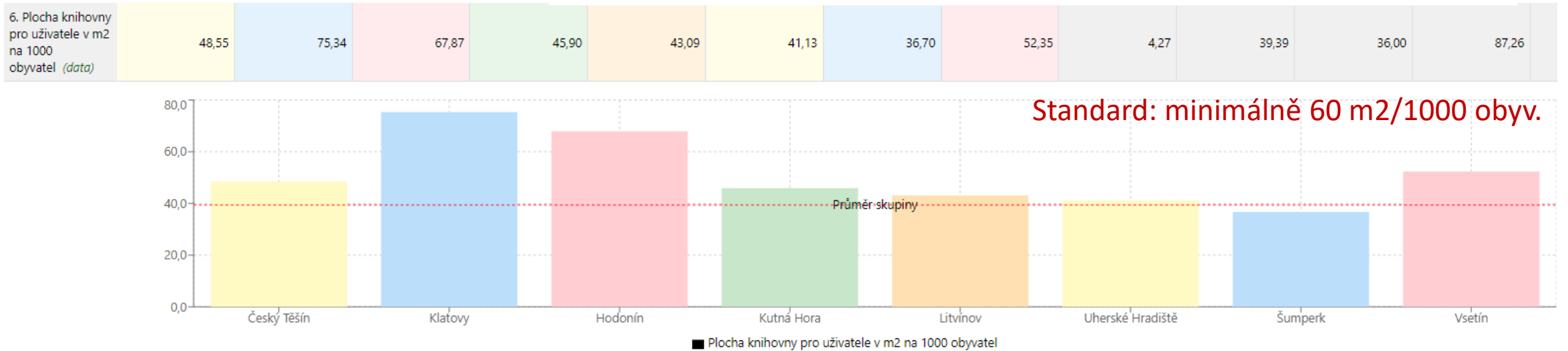
Co ovlivňuje?

- Spádovost
- Vzdělanostní úroveň
- Průmysl, zemědělství...
- Tradice
- Zaměstnanost

Velikost a vybavení knihovny

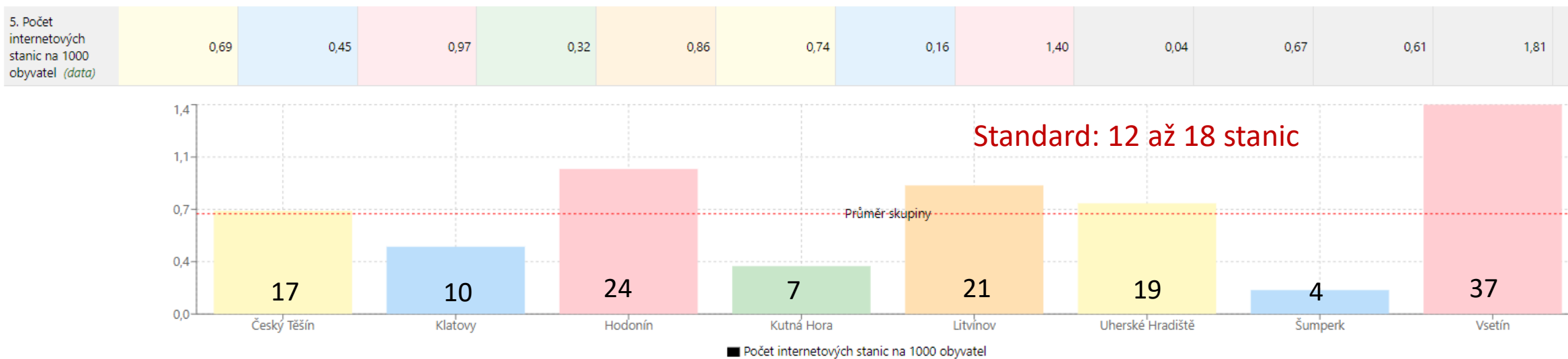
6. Plocha knihovny pro uživatele v m2 na 1000 obyvatel

7. Počet studijních míst na 1000 obyvatel

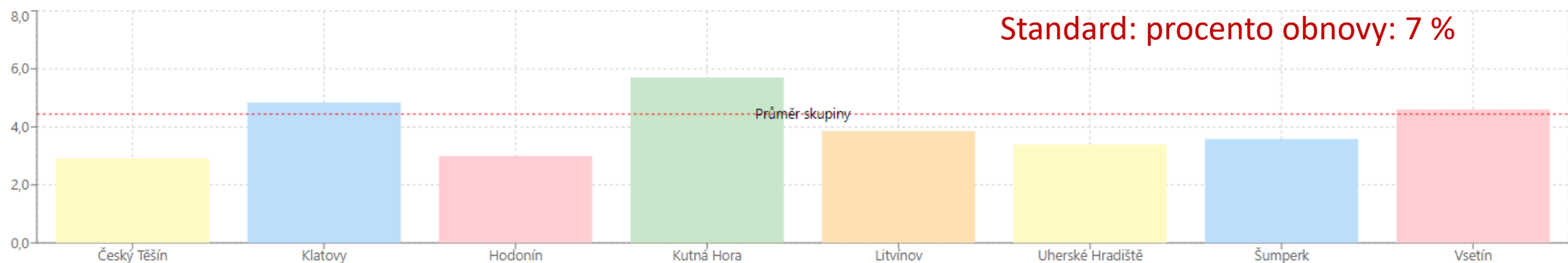
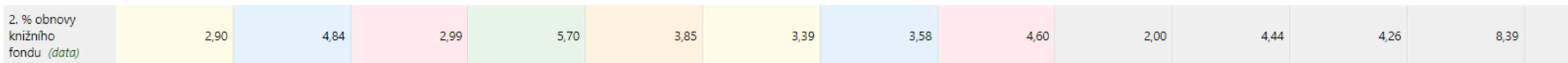
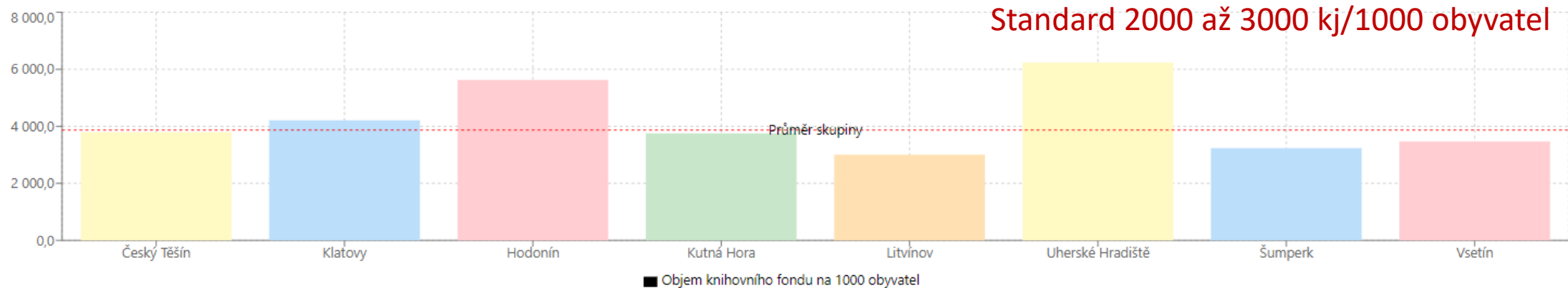
Internetové stanice

5. Počet internetových stanic na 1000 obyvatel

Knihovní fond

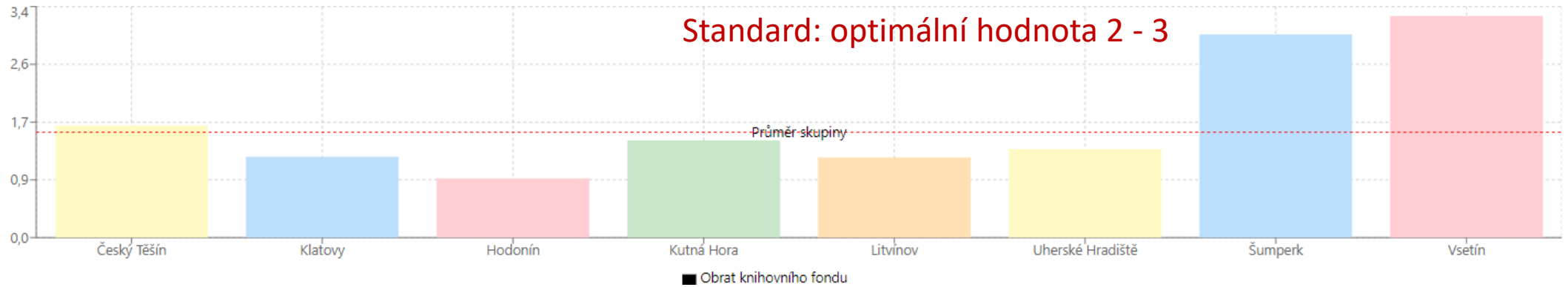
1. Objem knihovního fondu na 1000 obyvatel

2. % obnovy knižního fondu

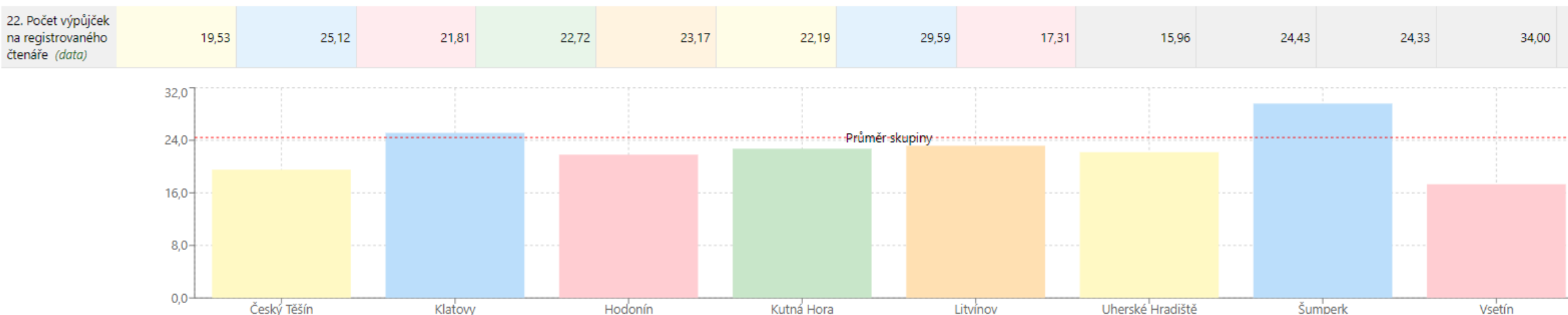
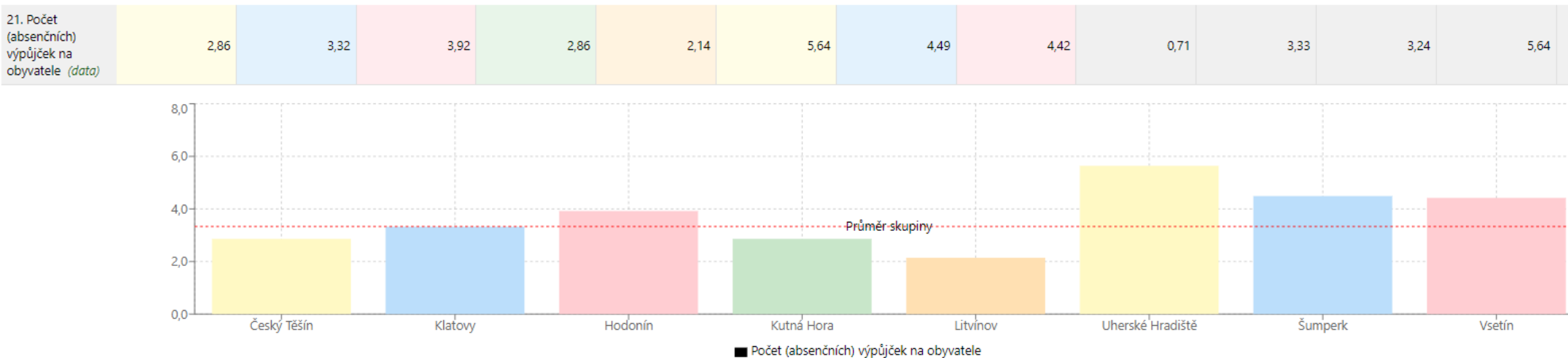
Obrat knihovního fondu

23. Obrat knihovního fondu

Výpůjčky

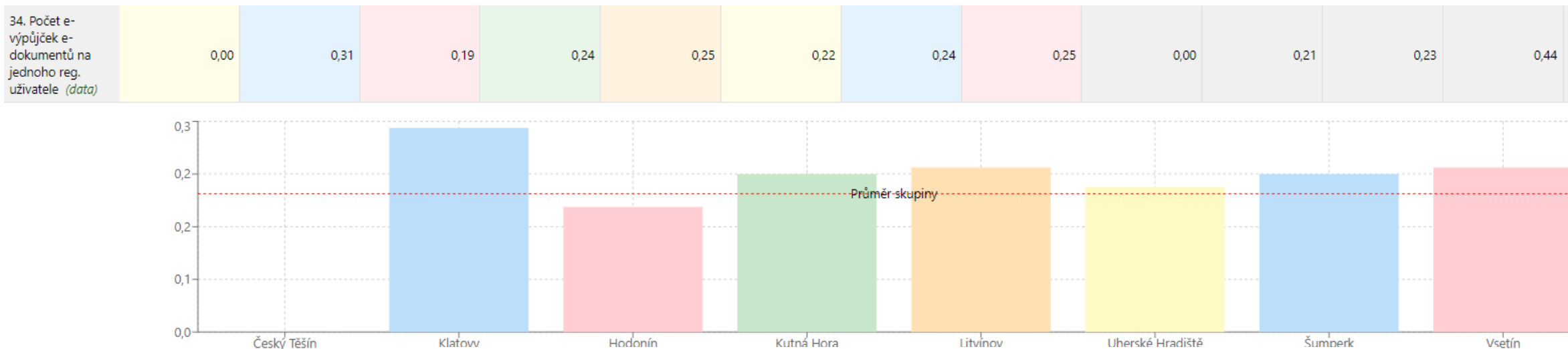
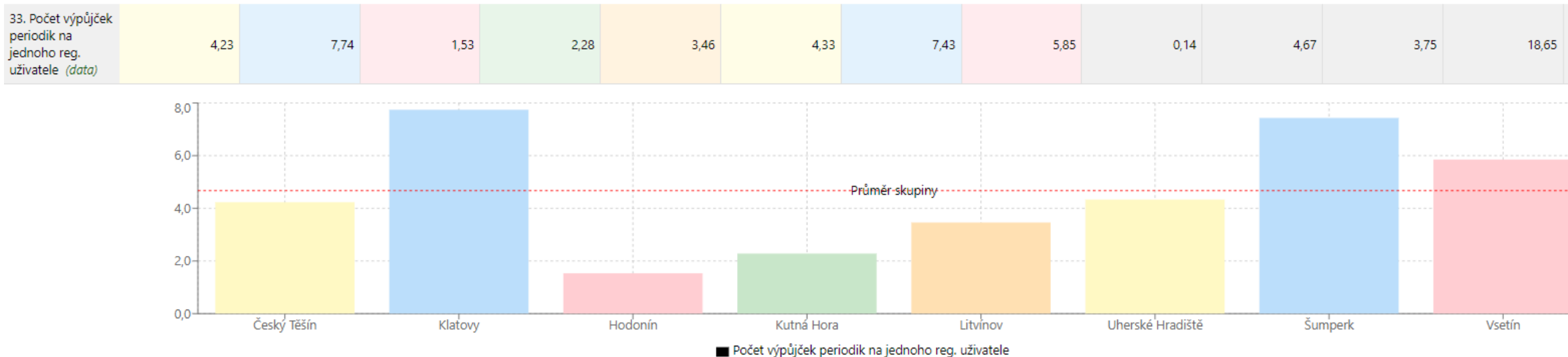
21. Počet (absenčních) výpůjček na obyvatele

22. Počet výpůjček na registrovaného čtenáře

Výpůjčky

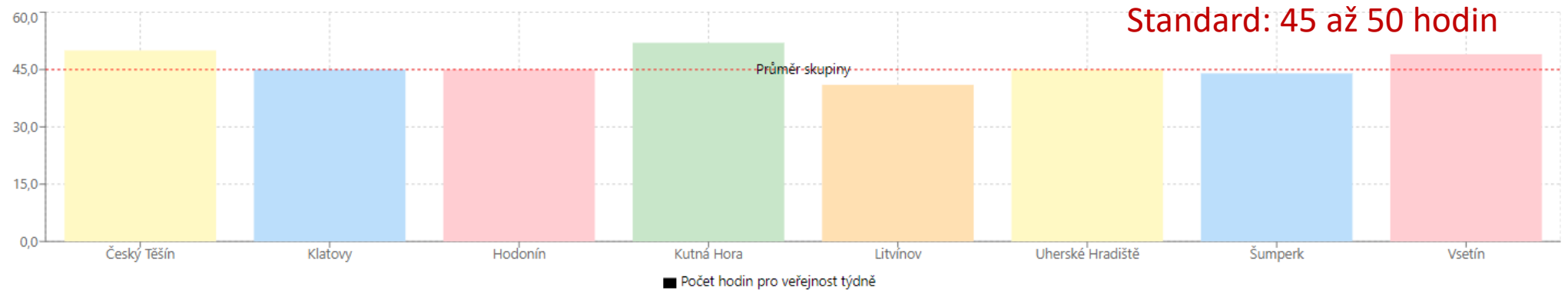
33. Počet výpůjček periodik na jednoho reg. uživatele

34. Počet e-výpůjček e-dokumentů na jednoho reg. uživatele

Provozní doba

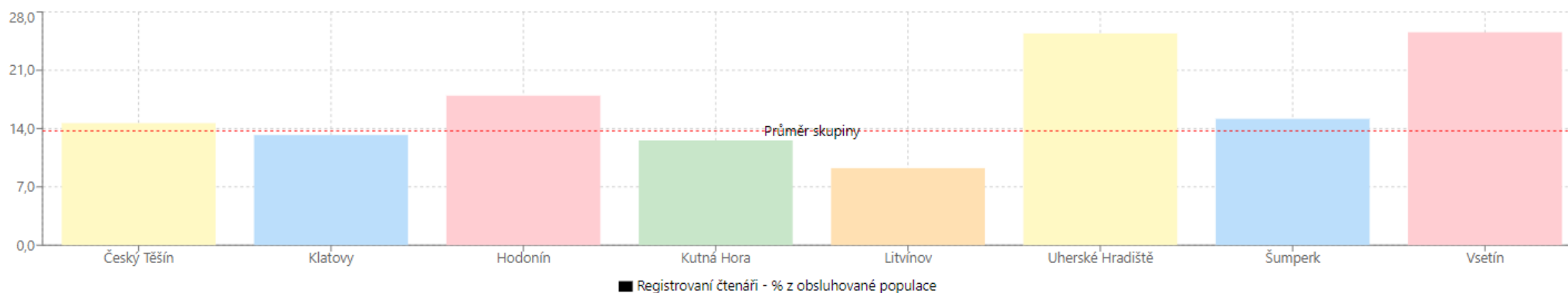
13. Počet hodin pro veřejnost týdně

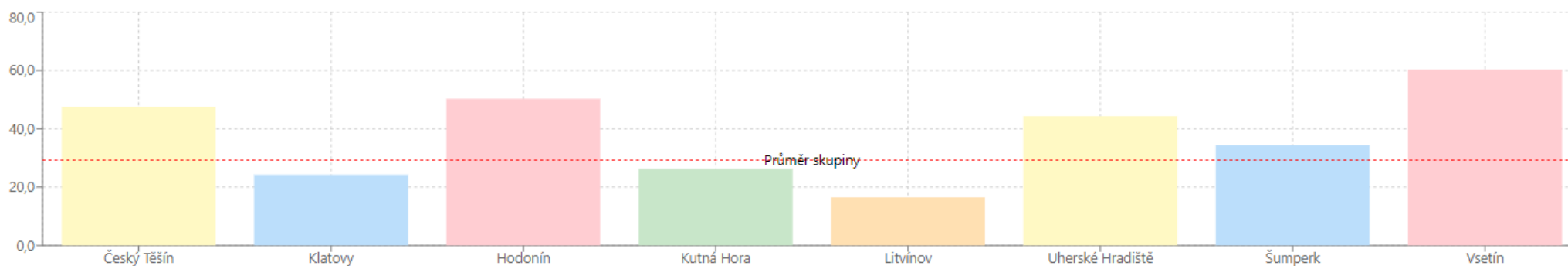
Registrovaní čtenáři

15. Registrovaní čtenáři - % z obsluhované populace

15. Registrovaní čtenáři - % z obsluhované populace (data)	14,65	13,22	17,95	12,58	9,25	25,42	15,17	25,56	4,21	13,73	13,16	25,56
--	-------	-------	-------	-------	------	-------	-------	-------	------	-------	-------	-------

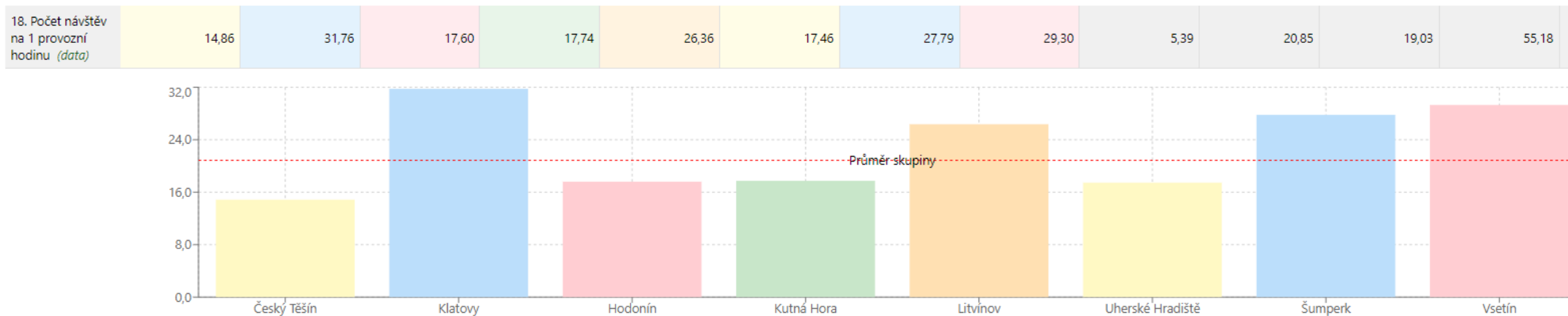
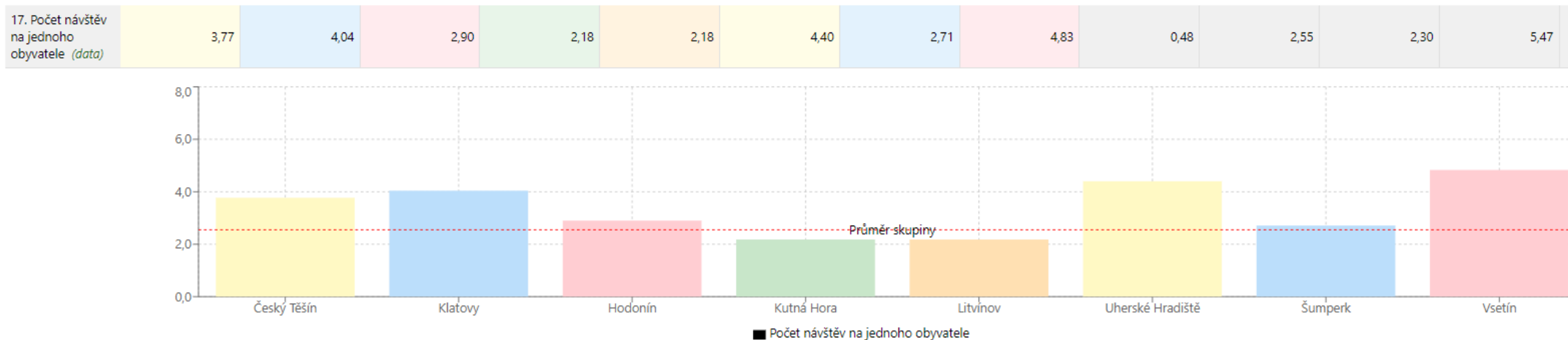
16. Registrovaní čtenáři do 15 let - % z obsluhované populace mládeže do 15 let (data)	47,44	24,25	50,29	26,28	16,50	44,36	34,37	60,35	11,00	29,28	24,57	60,35
--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

16. Registrovaní čtenáři do 15 let - % z obsluhované populace mládeže do 15 let

Návštěvníci

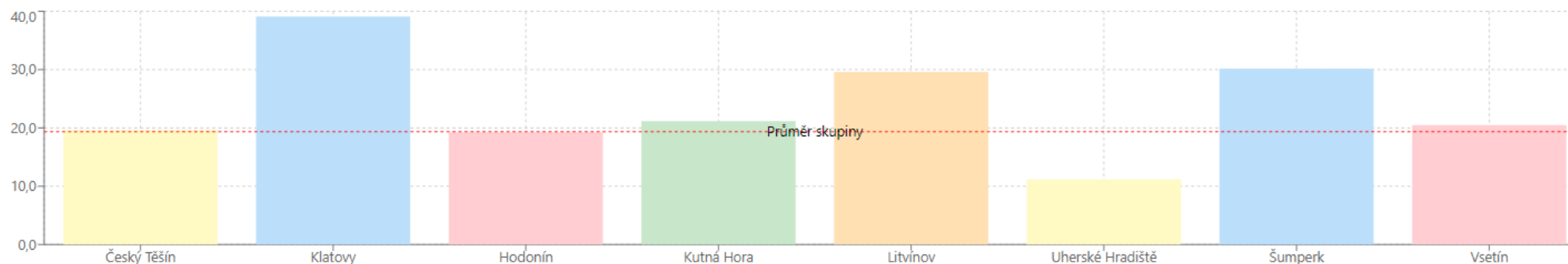
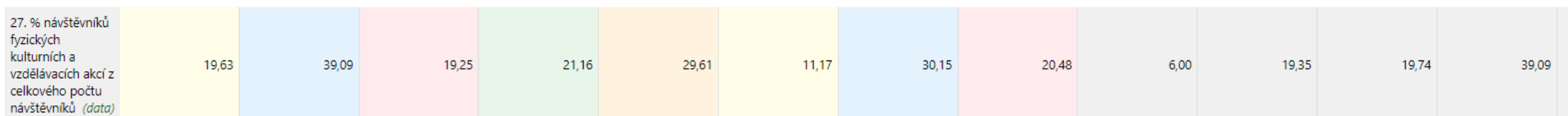
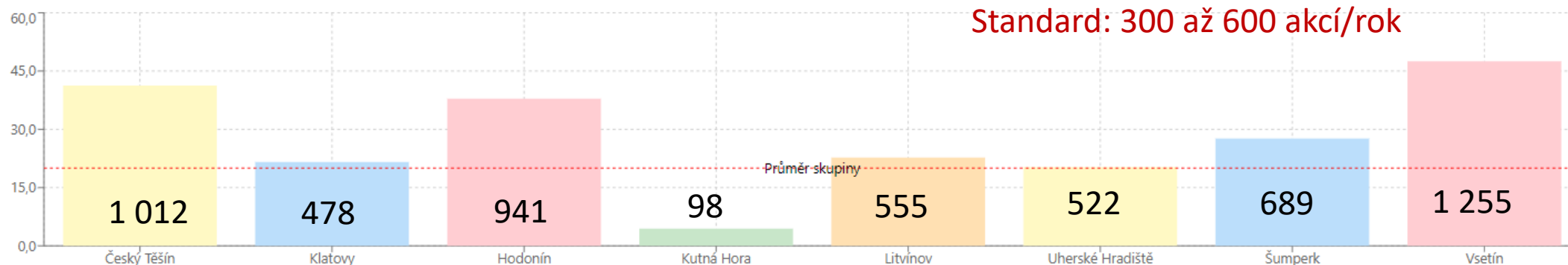
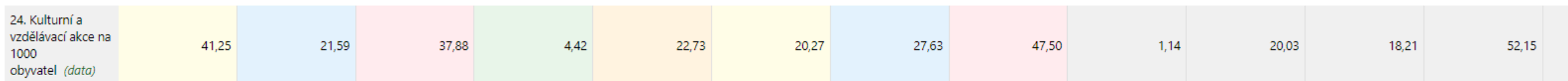
17. Počet návštěv na jednoho obyvatele

18. Počet návštěv na 1 provozní hodinu

Kulturní, vzdělávací a komunitní akce

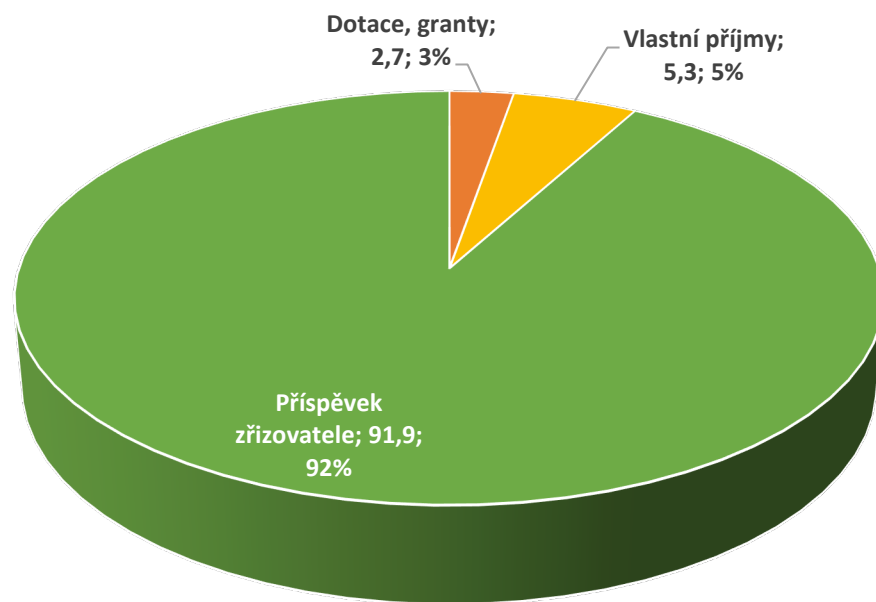
24. Kulturní a vzdělávací akce na 1000 obyvatel

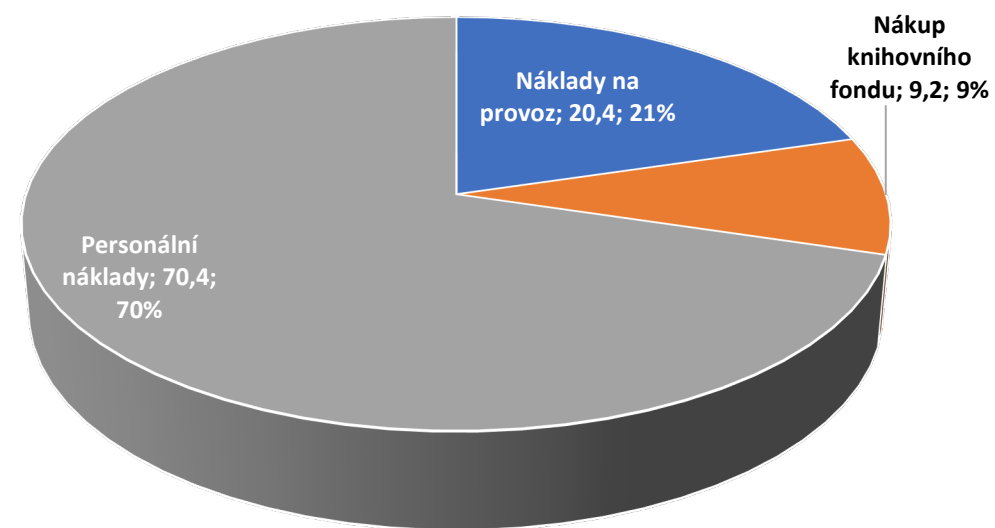
27. % návštěvníků fyzických kulturních a vzdělávacích akcí z celkového počtu návštěvníků

Příjmy a výdaje knihovny

Hlavní zdroje příjmů knihovny grafu

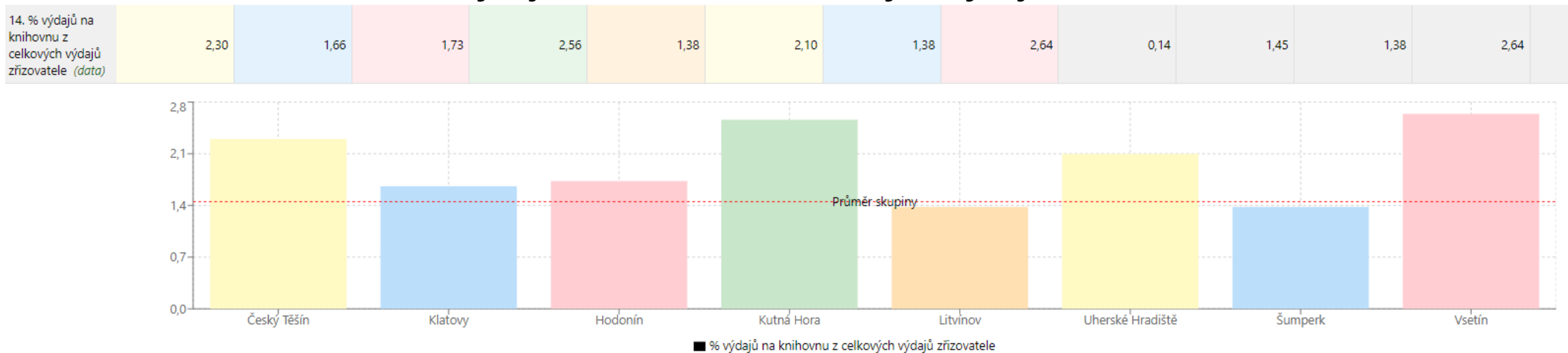

Na co knihovny vydávají finanční prostředky?

Kolik dává obec/město na svou knihovnu?

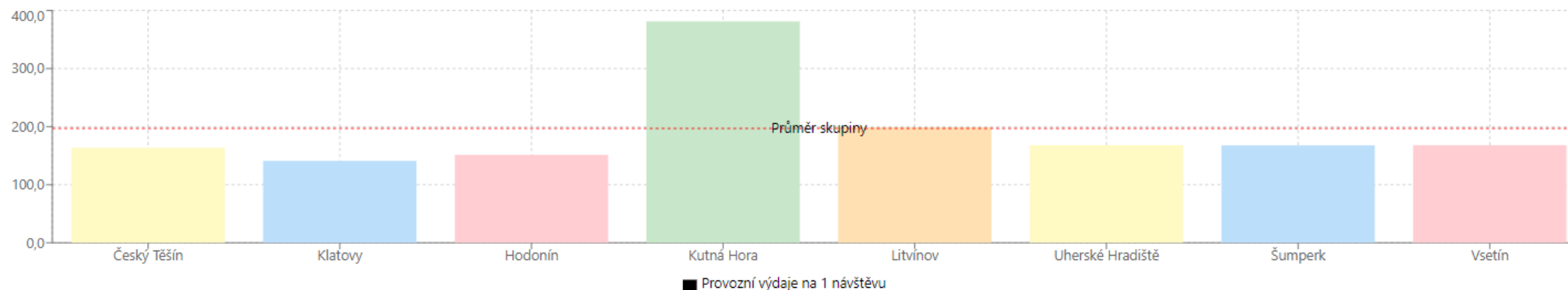
14. % výdajů na knihovnu z celkových výdajů zřizovatele

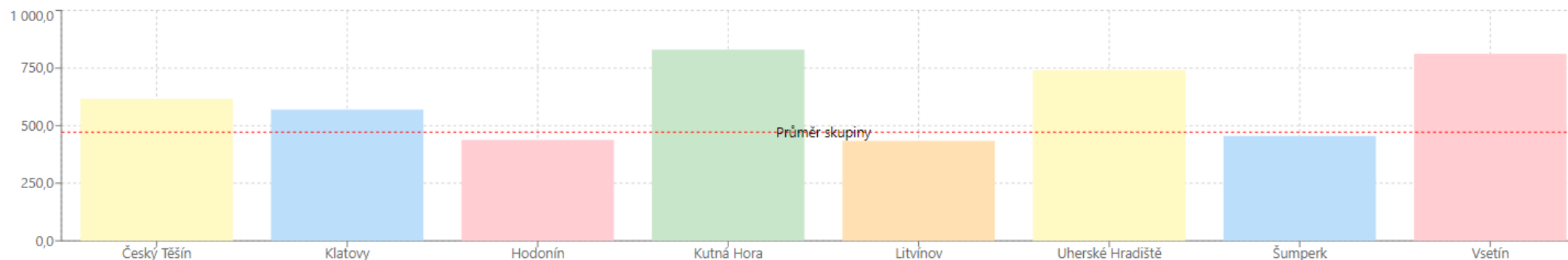
Provozní náklady (světlo, teplo, chlazení, materiál...)

35. Provozní výdaje na 1 návštěvu

35. Provozní výdaje na 1 návštěvu (data)	Kč 163,68	Kč 141,15	Kč 151,22	Kč 381,15	Kč 198,86	Kč 168,23	Kč 167,79	Kč 168,09	Kč 51,31	Kč 196,87	Kč 171,56	Kč 576,01
--	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	----------	-----------	-----------	-----------

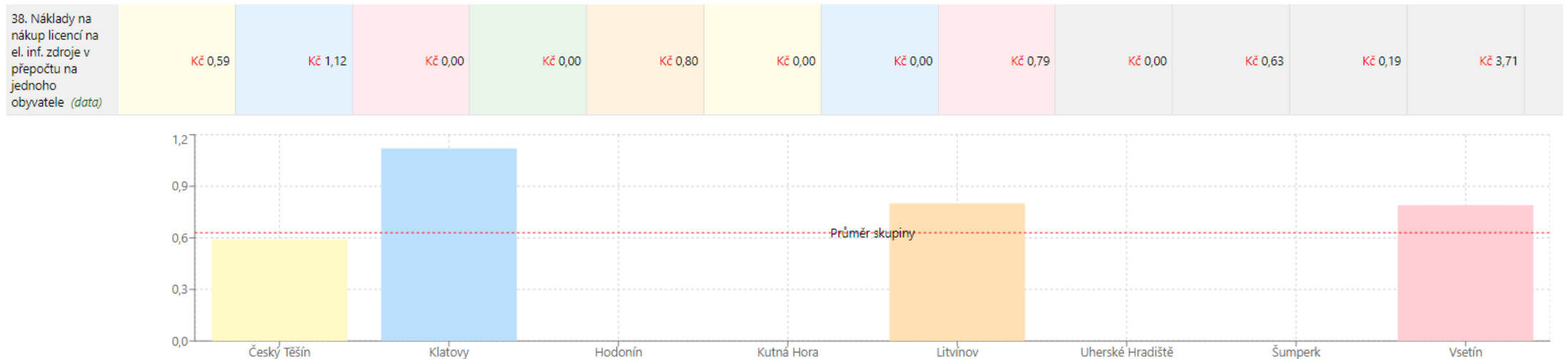
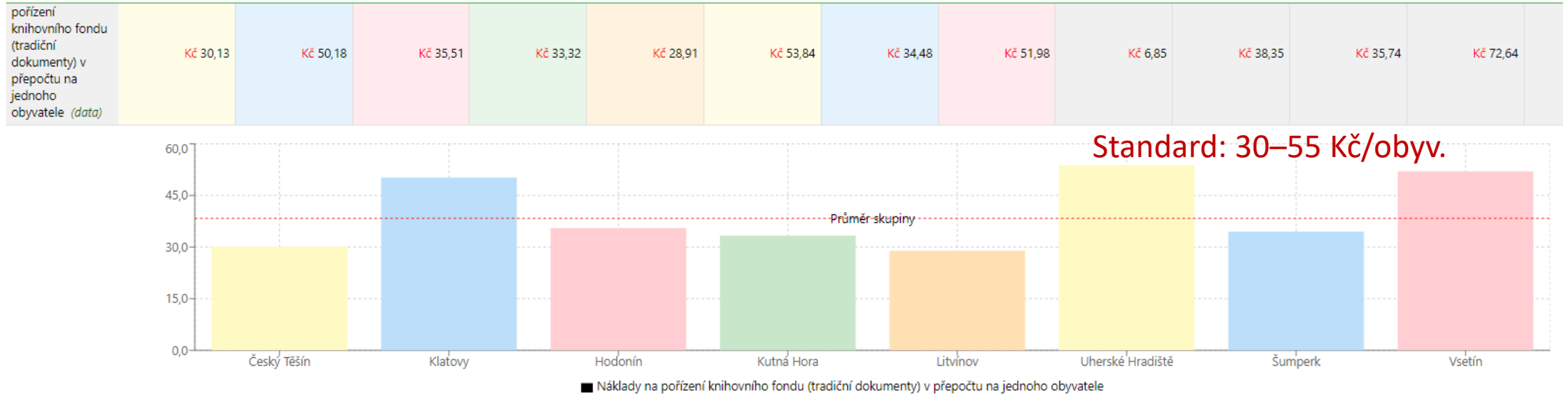
36. Celkové provozní náklady v přepočtu na jednoho obyvatele (data)	Kč 616,60	Kč 569,90	Kč 437,79	Kč 829,47	Kč 433,55	Kč 739,93	Kč 454,87	Kč 812,12	Kč 24,74	Kč 471,82	Kč 456,00	Kč 829,47
---	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	----------	-----------	-----------	-----------

36. Celkové provozní náklady v přepočtu na jednoho obyvatele

Nákup knihovního fondu a informačních zdrojů

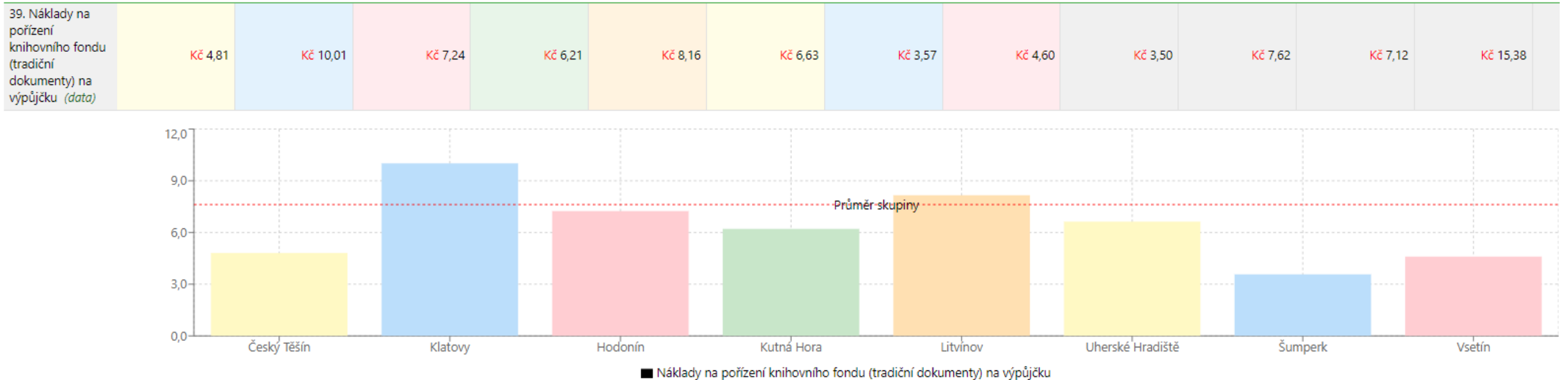
37. Náklady na pořízení knihovního fondu (tradiční dokumenty) v přepočtu na jednoho obyvatele

38. Náklady na nákup licencí na el. inf. zdroje v přepočtu na jednoho obyvatele

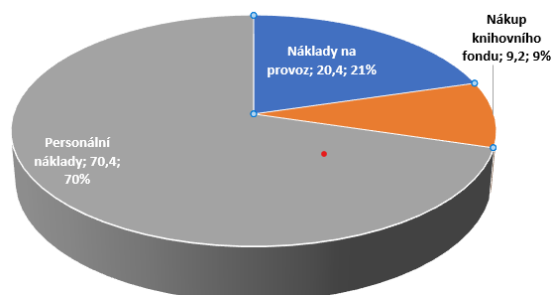
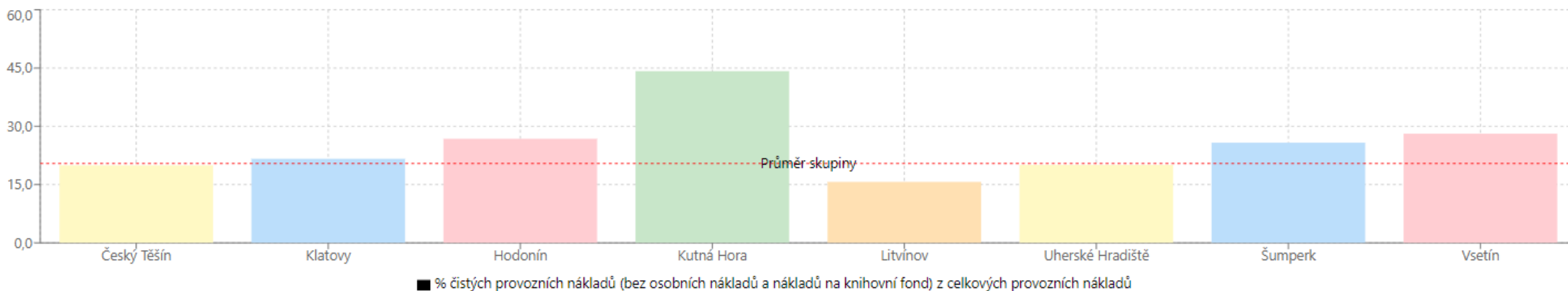
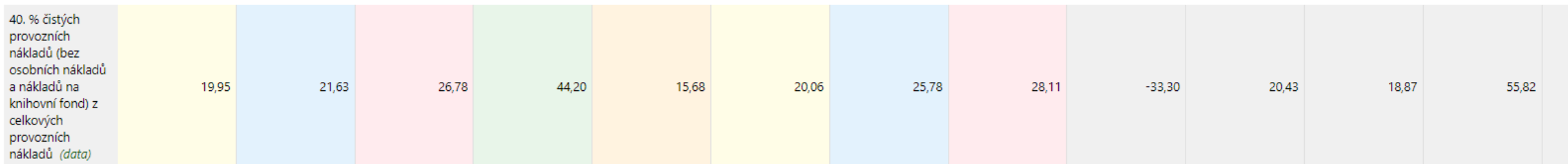
Kolik stojí výpůjčka?

39. Náklady na pořízení knihovního fondu (tradiční dokumenty) na výpůjčku

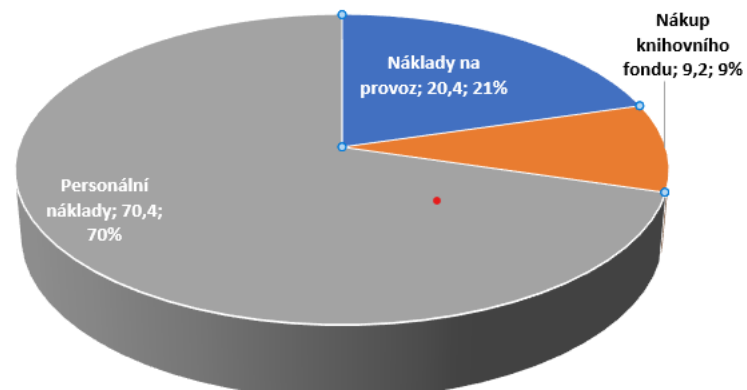
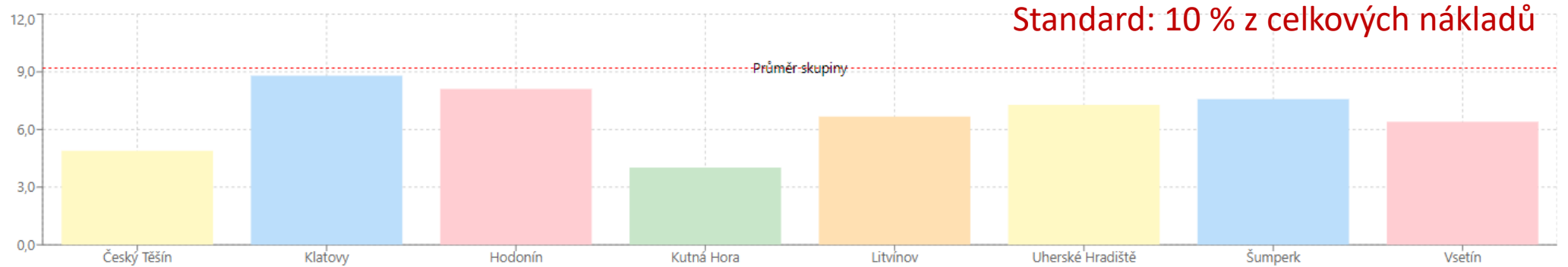
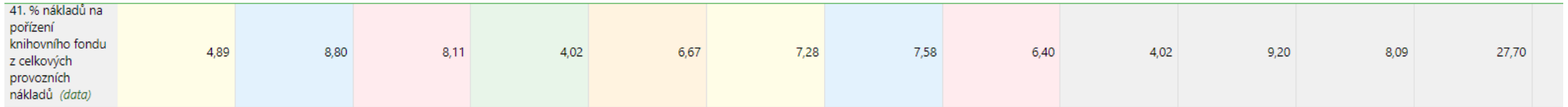
Provozní náklady (světlo, teplo, chlazení, materiál)

40. % čistých provozních nákladů (bez osobních nákladů a nákladů na knihovní fond) z celkových provozních nákladů

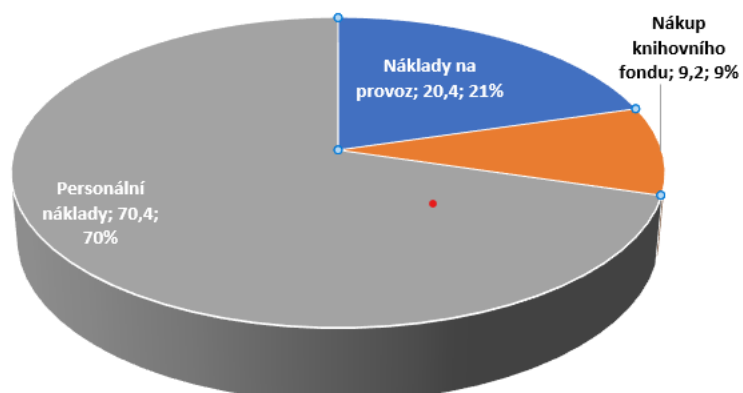
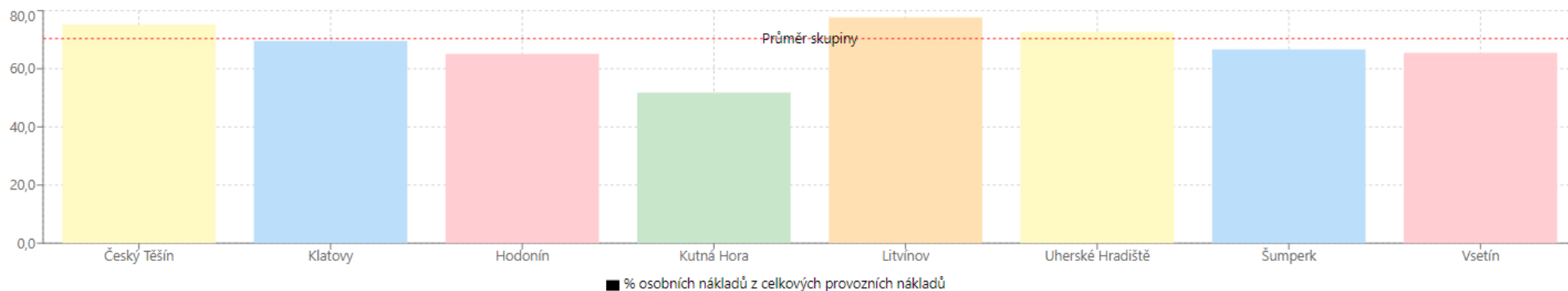
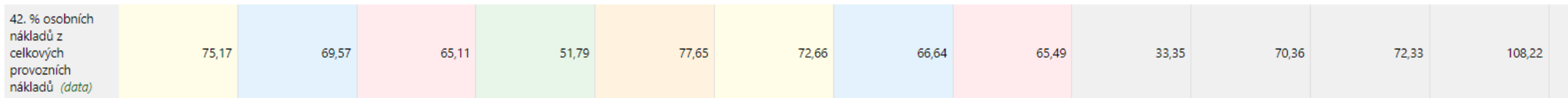
Náklady na nákup knihovního fond

41. % nákladů na pořízení knihovního fondu z celkových provozních nákladů

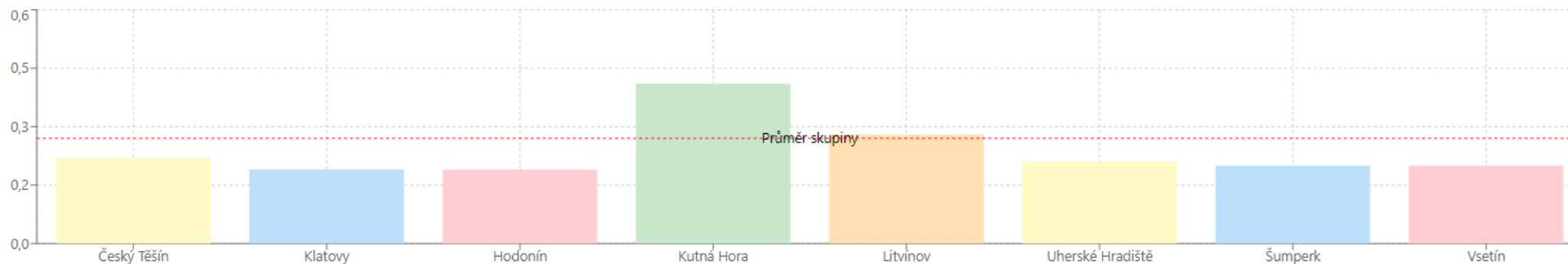
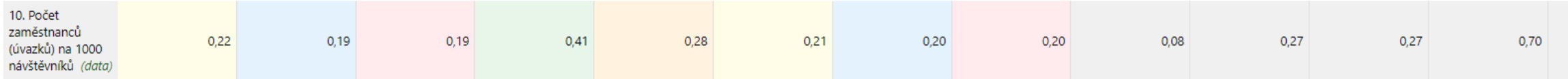
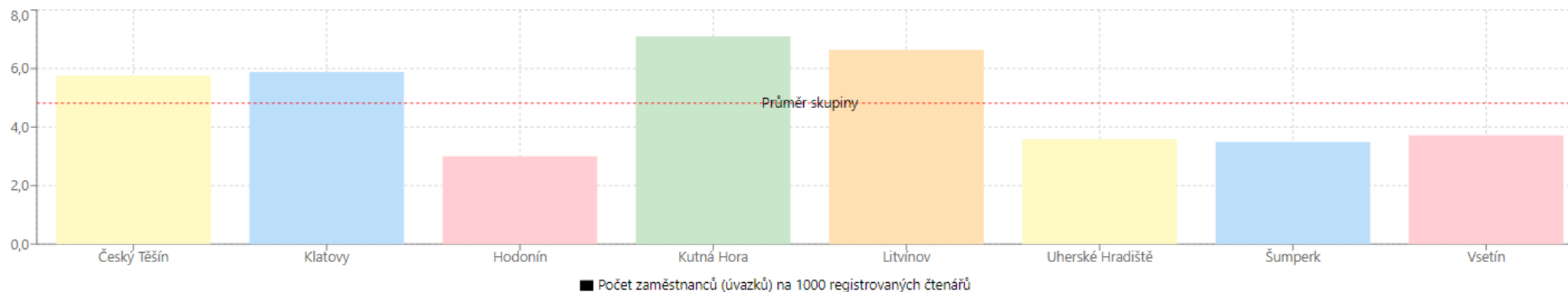
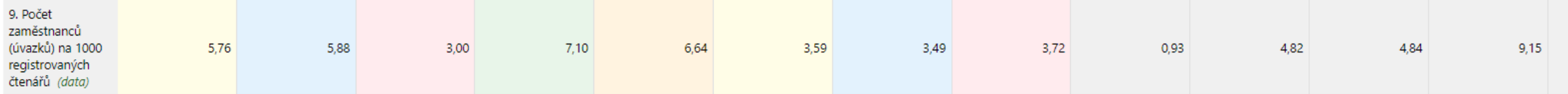
Personální náklady

42. % osobních nákladů z celkových provozních nákladů

Počet zaměstnanců

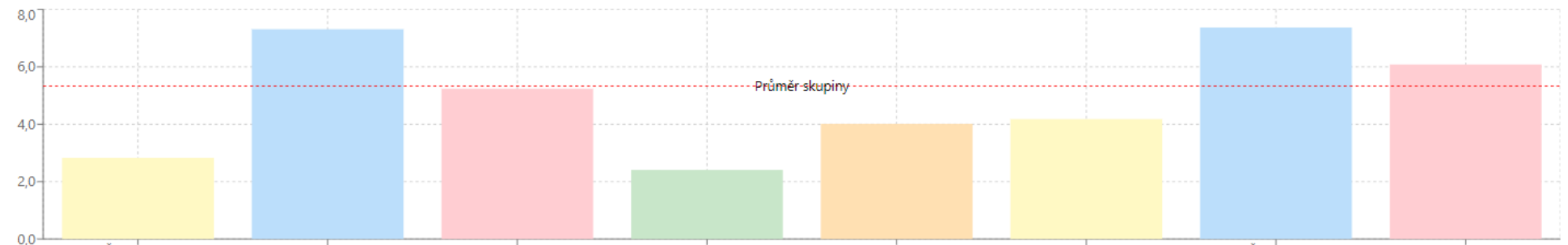
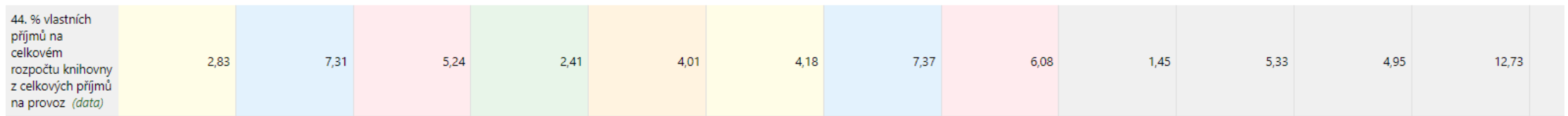
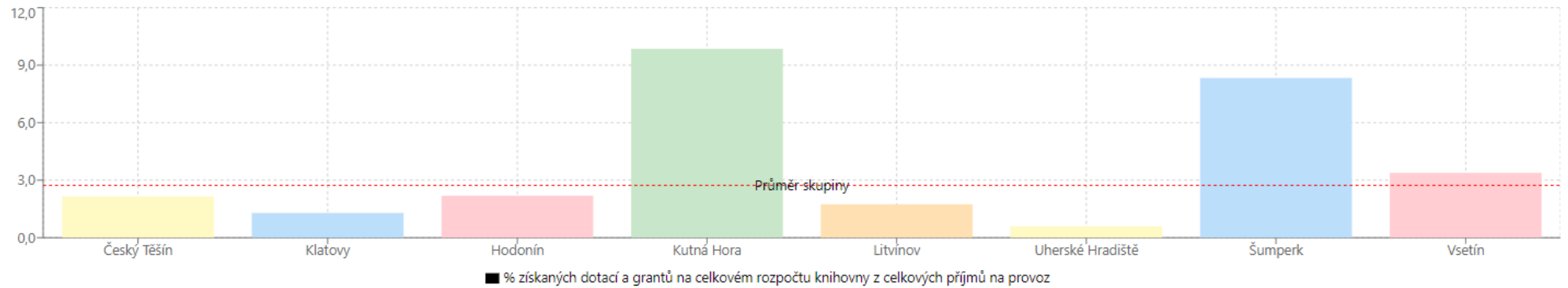
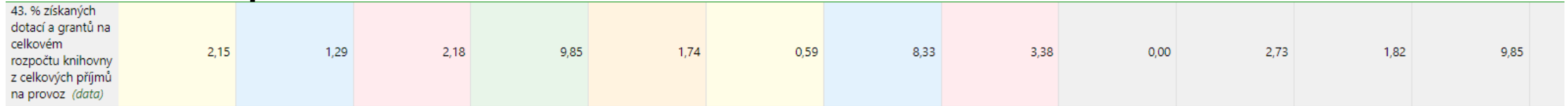
9. Počet zaměstnanců (úvazků) na 1000 registrovaných čtenářů

10. Počet zaměstnanců (úvazků) na 1000 návštěvníků

Dotace a vlastní příjmy

43. % získaných dotací a grantů na celkovém rozpočtu knihovny z celkových příjmů na provoz

44. % vlastních příjmů na celkovém rozpočtu knihovny z celkových příjmů na provoz

Sledování trendů

Benchmarking v2.0 - Vyhodnocování výkonu a kvality činnosti knihoven metodou benchmarkingu
Provozuje Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, Praha

Ke schválení Zapojené knihovny Srovnávání Standardy **Trendy** Celkové trendy O projektu Nipos MK (Admin) - Odhlásit

Vybraná knihovna

Ceský Těšín: Městská knihovna Český Těšín (24 225)

Měna

Kč

Zobrazit grafy

Export dat

- Býšť: Obecní knihovna v Býšti (1 685)
- Bytča: Městská knihovna v Bytčce (11 448)
- Cvikov: Městská knihovna Cvikov (4 508)
- Čadca: Kysucká knihovna v Čadci (22 730)
- Čáslav: Městské muzeum a knihovna Čáslav (10 128)
- Častolovice: Místní knihovna Častolovice (1 578)
- Čejč: Místní knihovna Čejč (1 288)
- Čeladná: Knihovna a informační centrum (3 008)
- Čerčany: Obecní knihovna Čerčany (2 889)
- Černá v Pošumaví: Obecní knihovna Černá v Pošumaví (883)
- Čermilov: Místní knihovna v Čermilově (2 423)
- Červený Kostelec: Knihovna Břetislava Kafky Červený Kostelec (8 502)
- Česká Lípa: Městská knihovna Česká Lípa, p.o. (38 955)
- Česká Skalice: Knihovna Barunky Panklové (5 233)
- Česká Třebová: Městská knihovna Česká Třebová (15 399)
- České Budějovice: Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích (100 238)
- České Velenice: Městská knihovna (3 885)
- Český Brod: Městská knihovna Český Brod (8 964)
- Český Krumlov: Městská knihovna v Českém Krumlově (13 427)
- Ceský Těšín: Městská knihovna Český Těšín (24 225)

I. Podmínky

1. Objem knih na 1000 obyvatel

2. % obnovy

3. Objem přírůstků

4. Počet exent na 1000 obyvatel

5. Počet internetových stanic na 1000 obyvatel

6. Plocha knihovny pro uživatele v m2 na 1000 obyvatel

7. Počet studijních míst na 1000 obyvatel

8. Počet zaměstnanců (úvazků) na 1000 obyvatel

9. Počet zaměstnanců (úvazků) na 1000 registrovaných čtenářů

roce

2019 2020 2021 2022 2023

	1,96	3 742,18	3 718,93	3 797,03	3 794,26	3 839,46						
	3,14	3,08	2,39	2,95	2,90	2,86						
	3,31	115,29	88,99	112,04	110,02	109,76						
	4,89	5,12	3,39	4,34	4,44	4,21						
5. Počet internetových stanic na 1000 obyvatel	1,13	1,17	1,18	1,15	1,07	1,12	1,08	1,09	1,01	0,94	0,69	0,70
6. Plocha knihovny pro uživatele v m2 na 1000 obyvatel	39,89	49,63	49,84	50,16	47,37	47,47	47,75	47,98	48,11	48,81	48,55	49,16
7. Počet studijních míst na 1000 obyvatel	5,83	8,46	5,53	5,97	5,81	5,86	5,85	5,88	5,98	6,06	5,87	5,78
8. Počet zaměstnanců (úvazků) na 1000 obyvatel	0,78	0,77	0,77	0,78	0,82	0,82	0,83	0,83	0,83	0,85	0,84	0,85
9. Počet zaměstnanců (úvazků) na 1000 registrovaných čtenářů	4,44	3,75	3,74	4,17	4,58	4,77	4,97	5,05	5,49	6,17	5,76	4,34

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Sledování trendů

Benchmarking
knihoven

Benchmarking v2.0 - Vyhodnocování výkonu a kvality činnosti knihoven metodou benchmarkingu
Provozuje Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, Praha

Ke schválení

Zapojené knihovny

Srovnávání

Standardy

Trendy

Celkové trendy

O projektu

Nipos MK (Admin) - Odhlásit

Vybraná knihovna

Ceský Těšín: Městská knihovna Český Těšín (24 225)

Měna

Kč

Zobrazit grafy

Export dat

Hodnoty v daném roce

2012

2013

2014

2015

2016

2017

2018

2019

2020

2021

2022

2023

I. Podmínky pro činnost knihovny

1. Objem knihovního fondu na 1000
obyvatel

3 801,58

3 953,12

3 948,65

3 934,90

3 757,59

3 785,27

3 801,96

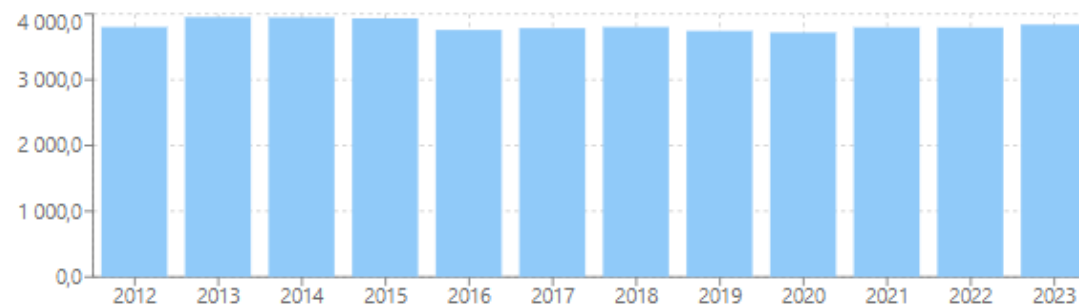
3 742,18

3 718,93

3 797,03

3 794,26

3 839,46

■ Hodnota v daném roce

2. % obnovy knižního fondu

2,85

3,03

2,86

2,88

2,97

2,96

3,14

3,08

2,39

2,95

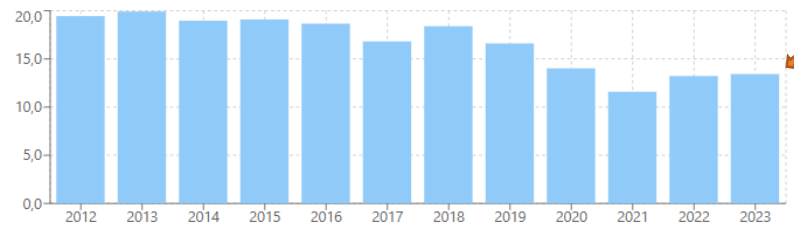
2,90

2,86

Registrovaní čtenáři – procento z obsluhované populace

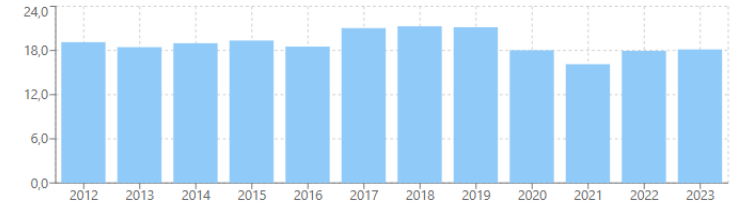
Klatovy Dospělí

15. Registrovaní čtenáři - % z obsluhované populace	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	19,44	19,92	18,96	19,09	18,66	16,81	18,39	16,60	14,02	11,59	13,22	13,43

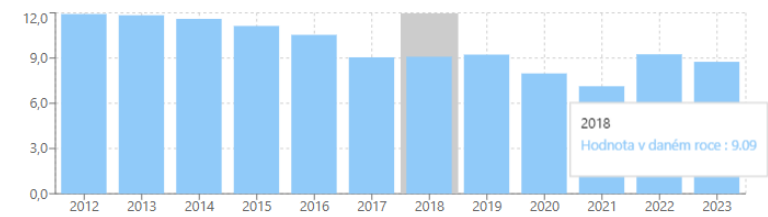
Hodonín Dospělí

15. Registrovaní čtenáři - % z obsluhované populace	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	19,13	18,45	18,99	19,35	18,53	21,04	21,29	21,16	18,03	16,14	17,95	18,14

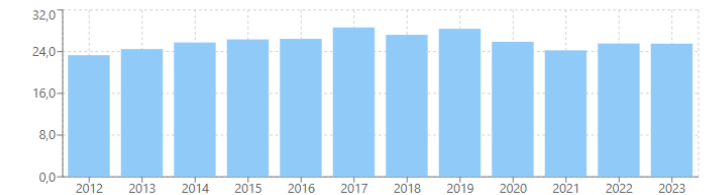
Čtenáři se vracejí

15. Registrovaní čtenáři - % z obsluhované populace	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	11,92	11,84	11,60	11,13	10,54	9,05	9,09	9,23	7,98	7,13	9,25	8,75

Litvínov Dospělí

15. Registrovaní čtenáři - % z obsluhované populace	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	23,32	24,49	25,75	26,34	26,45	28,64	27,22	28,38	25,89	24,25	25,56	25,53

Vsetín Dospělí

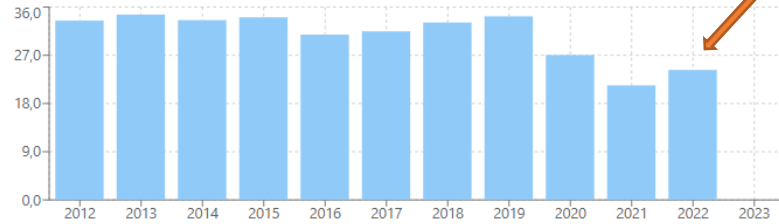

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Registrovaní čtenáři – Děti do 15 let

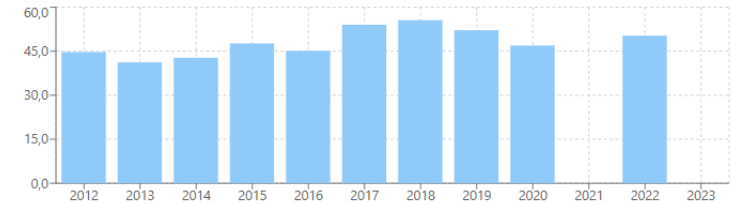
16. Registrovaní čtenáři do 15 let - % z obsluhované populace mládeže do 15 let	33,47	34,59	33,56	34,09	30,85	31,47	33,11	34,27	27,05	21,38	24,25	nevyplněno
---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	------------

Klatovy
Děti

16. Registrovaní čtenáři do 15 let - % z obsluhované populace mládeže do 15 let	44,69	41,20	42,78	47,64	45,10	54,02	55,58	52,14	46,92	nevyplněno	50,29	nevyplněno
---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	------------	-------	------------

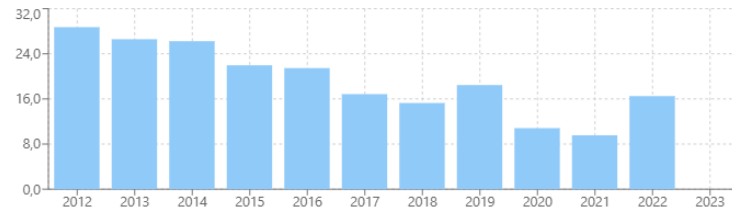
Hodonín
Děti

Čtenáři se vracejí

16. Registrovaní čtenáři do 15 let - % z obsluhované populace mládeže do 15 let	28,71	26,58	26,23	21,96	21,46	16,85	15,27	18,45	10,82	9,55	16,50	nevyplněno
---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	------	-------	------------

Litvínov
Děti

čtenáři do 15 let - % z obsluhované populace mládeže do 15 let	32,43	40,99	42,48	43,88	45,17	49,25	50,60	55,50	55,31	48,07	52,35	nevyplněno
--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	------------

Vsetín
Děti

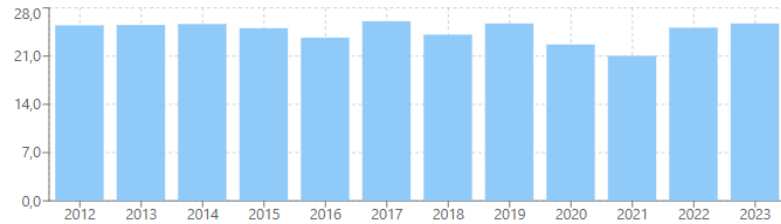

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Počet výpůjček na registrovaného čtenáře

22. Počet výpůjček na registrovaného čtenáře	25,46	25,51	25,65	25,05	23,68	26,06	24,11	25,73	22,68	21,03	25,12	25,73
--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Klatovy

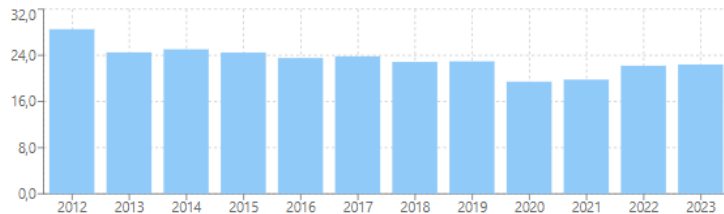
22. Počet výpůjček na registrovaného čtenáře	34,88	30,78	34,13	31,84	31,44	25,33	24,19	24,03	19,55	19,86	21,81	21,95
--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Hodonín

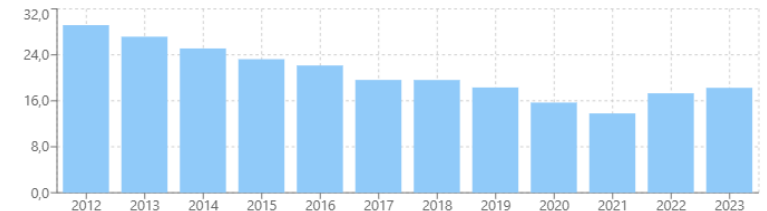
Uherské Hradiště

22. Počet výpůjček na registrovaného čtenáře	28,52	24,51	25,04	24,48	23,53	23,83	22,85	22,95	19,43	19,79	22,19	22,41
--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Vsetín

22. Počet výpůjček na registrovaného čtenáře	29,17	27,16	25,11	23,24	22,15	19,63	19,62	18,32	15,69	13,81	17,31	18,26
--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

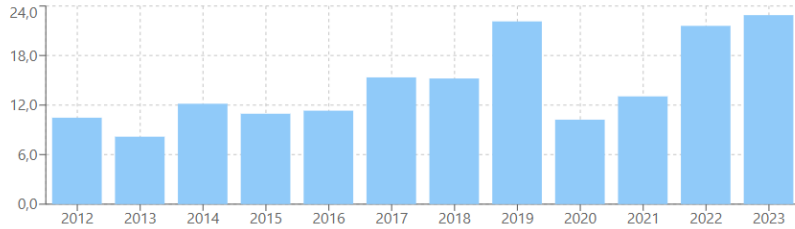

Zastavuje se trend poklesu výpůjček?

Kulturní, vzdělávací, komunitní akce na 1 000 obyvatel

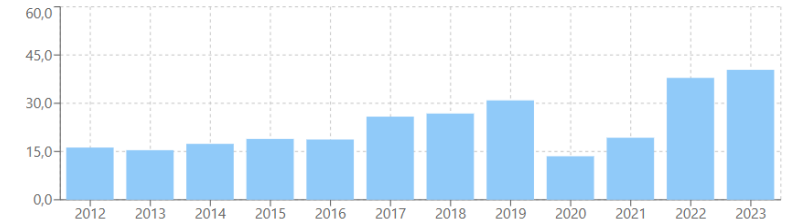
24. Kulturní a vzdělávací akce na 1000 obyvatel	10,47	8,17	12,16	10,95	11,32	15,35	15,22	22,13	10,23	13,05	21,59	22,81
---	-------	------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Klatovy

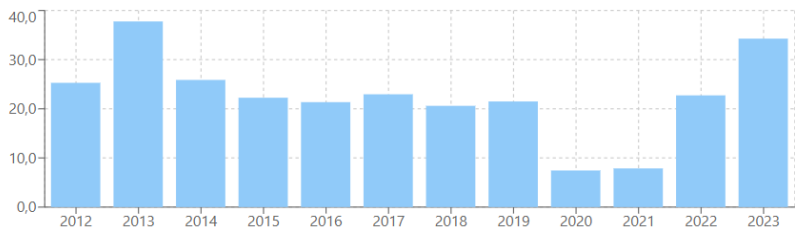
24. Kulturní a vzdělávací akce na 1000 obyvatel	16,23	15,41	17,37	18,91	18,73	25,84	26,80	30,89	13,51	19,28	37,88	40,39
---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Hodonín

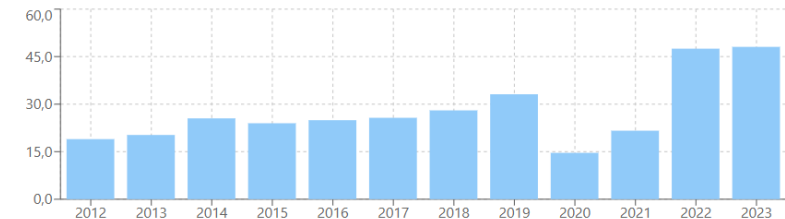
24. Kulturní a vzdělávací akce na 1000 obyvatel	25,28	37,77	25,87	22,25	21,35	22,95	20,60	21,49	7,45	7,87	22,73	34,21
---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	------	------	-------	-------

Litvínov

24. Kulturní a vzdělávací akce na 1000 obyvatel	18,96	20,27	25,51	23,97	24,94	25,69	28,03	33,12	14,63	21,62	47,50	48,07
---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Vsetín

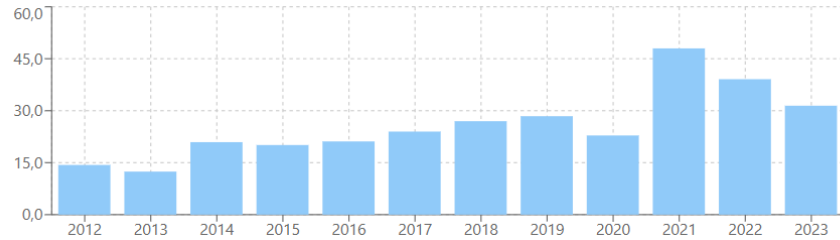
Zvyšuje se počet kulturní, vzdělávacích a komunitních akcí

% návštěvníků fyzických kulturní a vzdělávacích akcí z celkového počtu návštěvníků

27. % návštěvníků fyzických kulturních a vzdělávacích akcí z celkového počtu návštěvníků
14,34
12,42
20,92
20,09
21,13
23,97
26,97
28,41
22,85
47,98
39,09

Klatovy

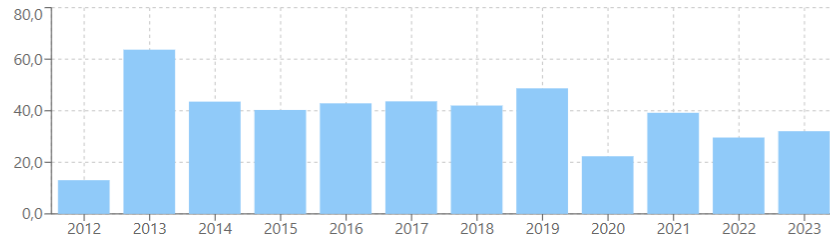
27. % návštěvníků fyzických kulturních a vzdělávacích akcí z celkového počtu návštěvníků
9,56
10,86
9,66
11,64
12,60
15,46
14,43
14,40
10,20
13,48
19,25
19,70

Hodonín

27. % návštěvníků fyzických kulturních a vzdělávacích akcí z celkového počtu návštěvníků
13,07
63,69
43,54
40,31
42,88
43,65
42,02
48,70
22,35
39,21
29,61

Litvínov

27. % návštěvníků fyzických kulturních a vzdělávacích akcí z celkového počtu návštěvníků
6,70
7,11
8,63
8,49
9,09
9,30
9,43
12,59
9,91
14,99
20,48
18,18

Vsetín

Zvyšuje podíl návštěvníků kulturní, vzdělávacích a komunitních akcí

K čemu je benchmarking užitečný?

- Efektivní využití statistických dat
- Pružná metoda pro srovnávání – možnost zjistit silné a slabé stránky
- Definuje nejlepší výkony
- Dává včasné varování, pokud knihovna zaostává
- Podporuje tvořivé uvažování o vnitřních procesech
- Pomáhá nastavit priority
- Pomáhá rozvíjet spolupráci, navázání nových kontaktů
- Umožňuje získat argumenty a podklady
 - Pro změny v knihovně
 - Pro zřizovatele – obhájení rozpočtu, získání podkladů rozvoj, výroční zpráva
- Je používán pro hodnocení knihoven v soutěži „Městská knihovna roku...“

Jaké jsou limity benchmarkingu?

- Hodnotí pouze činnosti, které lze vyjádřit kvantitativně
- Zjednodušený pohled na činnost knihovny
- Některé aktivity není schopen vyhodnotit
- Nehodnotí kvalitu služeb
- Odlišná struktura služeb a činnosti
- Každá knihovna působí v jiném prostředí
 - Demografická struktura
 - Vzdělanostní struktura
 - Struktura zaměstnanosti
 - Spádovost obce
 - Umístění knihovny
 - Pobočky

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Jak nakládat s daty knihoven v benchmarkingu?

- Mít oprávnění jednat za knihovnu
- Vyjádřit souhlas s využitím údajů
- Přijmout závazek užívat data v souladu se stanoveným účelem
- Vyjádřit souhlas s nakládáním s osobními daty v souladu s GDPR
- Vstup do databáze pouze oprávněný uživatel
- Neposkytnout přístupová data jiné osobě
- Nevyužívat data ke komerčním účelům
- **Veřejně používat pouze anonymizovaná data**
- **Data a další výstupy ostatních účastníků benchmarkingu lze zveřejnit pouze s jejich souhlasem**

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Díky za pozornost

**Poděkování knihovnám, které poskytly data pro
srovnání**

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Co je benchmarking knihoven a jak ho využít pro zlepšování?

Vít Richter

Národní knihovna ČR

vit.richter@nkp.cz

31. 05. 2024